Ушбу сонда:
2 ҚОНУН БАРЧА УЧУН БАРОБАР
3 БОЛА КУЛГАН ЮРТДА БАХТ КУЛАДИ
4 Оролбўйидан мактублар ЮЛДУЗЛАР ПОРЛАГАН ОСМОНИМ

ИНСОНГА НАФ КЕЛТИРИШ — ОЛИЙ БАХТ
ГАЗЕТА 1991 ЙИЛ 21 МАРТДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

ISHONCH

ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА УЮШМАЛАРИ ФЕДЕРАЦИЯСИ ГАЗЕТАСИ

2005 йил 1 июн, чоршанба № 87 (1928)

СЕШАНБА, ЧОРШАНБА, ЖУМА ВА ШАНБА КУНЛАРИ ЧИҚАДИ

ЮК ТАШУВЧИЛАР УЧУН ҚУЛАЙЛИК

Ўзбекистон халқаро автомобилда юк ташувчилар уюшмаси Тошкент, Чуст ва Нукус шаҳарларида ўз ваколатхонасини очди.

- Мақсад вилоятлардаги хусусий ҳайдовчиларни халқаро юк ташишга янада кенгроқ жалб этиш, уларга дунё андозалари даражасида хизмат кўрсатиш, билим ва малакасини оширишдан иборат, - деди мазкур уюшма раҳбари Қаҳрамон Сиддиқназаров ЎзА мухбирига. - Мамлакатимиздаги йигирмага яқин автокорхонанинг салкам етти юз нафар ҳайдовчисини ўзида бирлаштирган ташкилотимиз Халқаро автомобиль транспорти иттифоқининг аъзосидир.

Уюшма келгусида халқаро юк ташувчиларни бирлаштириб, ички ва ташқи юк ташиш нархини сезиларли даражада камайтириш, хорижий мамлакатлар чегараларида божхона ҳужжатларини расмийлаштиришни соддалаштириш ва текширув операциялари вақтини қисқартиришда қўлланиладиган «TIR-КАРНЕТ» тизимидан янада кенгроқ фойдаланишни мўлжалламоқда.

«ЎЗБЕК ХАЛҚИ ҲЕЧ ҚАЧОН, ҲЕЧ КИМГА ҚАРАМ БЎЛМАЙДИ»

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг шу номдаги янги китоби нашрдан чиқди

Ушбу тўпламдан давлатимиз раҳбарининг шу йил 13 май куни Андижон шаҳрида рўй берган воқеалар муносабати билан 14 май куни Оқсарой қароргоҳида, 17 май куни Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратурасида мамлакатимиз ва чет эл журналистлари ҳамда дипломатик корпус вакиллари учун ўтказилган матбуот анжуманларидаги баёнотлари ва мухбирларнинг саволларига жавоблари ўрин олган.

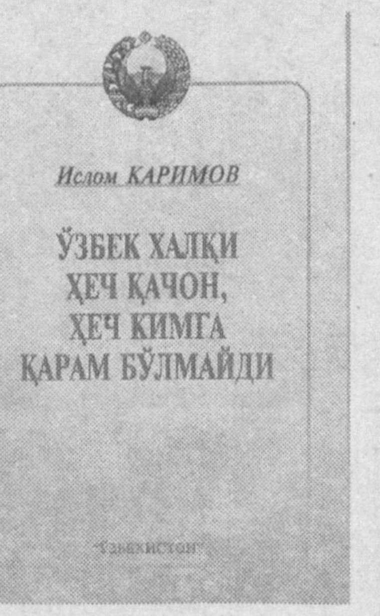

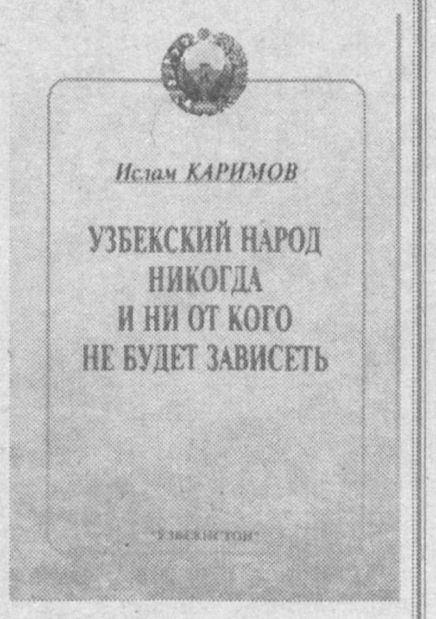

Нашрда Ислом Каримовнинг 2005 йил 25 май куни Хитой Халқ Республикасига давлат ташрифи билан жўнаб кетиши олдидан Тошкент аэропортида оммавий ахборот воситалари учун берган интервьюси ҳам китобхонлар эътиборига ҳавола этилган.

«Ўзбек халқи ҳеч қачон, ҳеч кимга қарам бўлмайди» -китобнинг айнан шундай номланишида теран маъно мужассам. Авваламбор, бу наинки Президентимизнинг, айни чоғда бутун халқимизнинг дилидаги, юрагидаги гап. Андижонда содир этилган нохуш воқеаларга жамоатчилигимиз вакиллари оммавий ахборот воситалари орқали билдираётган фикр-мулоҳазалар буни яққол исботлаётир.

Юртбошимизнинг ушбу китобида баён этилган факт ва далиллар, асосли ҳамда холис мушоҳадалар Андижон воқеалари тўғрисидаги ҳақиқатни юзага чиқариш, турли уйдирмаларга чек қўйишда муҳим аҳамият касб этади.

Китоб «Ўзбекистон» нашриёт-матбаа ижодий уйи томонидан кўпминг нусхада ўзбек ва рус тилларида чоп этилган.

(ЎзА)

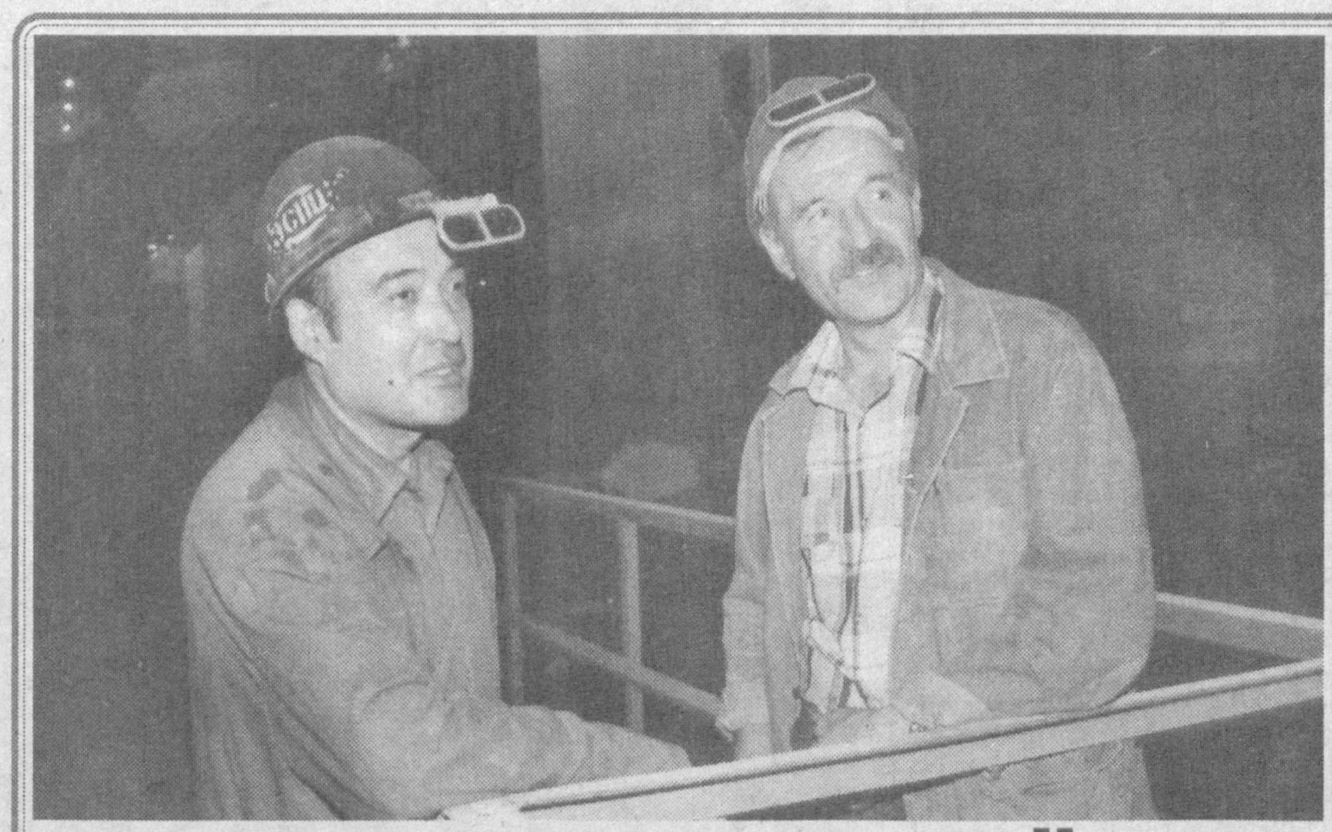

Бугуннинг одамлари

ҲАРОРАТЛИ ПЕЧЛАР ЁНИДА

Мустақил Ўзбекистонимиз иқтисодиётининг устунларидан бири бўлмиш Бекобод шаҳридаги «Ўзметкомбинат» акционерлик ишлаб чиқариш корхонасининг довруғи эндиликда хорижга ҳам таралган. Бу ерда кўп миллатли кишилар елкама-елка туриб ишлаб, энг зарур маҳсулотлар ишлаб чиқаришмоқда. Ишнинг муваффақияти ҳақида сўрасангиз, мустаҳкам интизом, мавжуд цехларда юқори малакали ишчи-хизматчилар фаолият юритаётгани, рационализаторлик таклифлари ишлаб чиқаришга кенг жорий этилаётгани каби омилларни кўрсатишади.

Катта корхонада тежамкорликка эътибор кучайтирилганлиги маблағни тежаш, маҳсулот таннархининг арзонлашишига олиб келмоқда. Ҳар қандай корхонада бўлгани каби «Ўзметкомбинат» ҳам бозор талабларини ҳисобга олган ҳолда фаолиятини такомиллаштириб бормоқда. Россия, Германия каби давлатларнинг мутахассислари билан яқиндан ҳамкорлик ўрнатилганлиги илғор технологияни дадил жорий этишда қўл келди.

Корхона касаба уюшма қўмитаси ўз атрофига 8500 аъзони бирлаштирган. Жамоа шартномасининг бандлари ойма-ой бажарилмоқда. Хусусан, ишчилар соғлиғини мустаҳкамлаш, маданий-маиший хизматни янги поғонага кўтариш, цехларни реконструкция қилиш, сотиб олинаётган металлом харид нархини ошириш масалаларида қувончли силжишларга эришилди. Ёрдамга муҳтож оилалар қўллаб-қувватланмоқда. Эътиборлиси шуки, кўп миллатли жамоада оила аъзолари билан меҳнат қилаётганлар оз эмас. Сулола анъаналари давом этмоқда.

Марат Валиев бошчилик қилаётган электр ёрдамида пўлат эритиш цехида ишлар намунали ташкил этилган. Жамоанинг ўзига хос иш услуби бор. Ўзаро талабчанлик муҳити чуқур илдиз отган. Ёш ишчилар мураббийларга бириктирилган. Бирон киши интизомни бузса ёки маҳсулот сифатига салбий таъсир ўтказса, ўша захоти кўплашиб

муҳокама қилишади. Ишга бундай муносабат камчиликларни вақтида бартараф этиб, муаммоларни ҳал этиш имконини бермоқда.

«Ўзметкомбинат»да кўпгина аёллар ҳам меҳнат қилишади. Улар ўзларига яратилаётган имкониятлардан унумли фойдаланишмоқда. Фараз қилинг, электр таъмирлаш цехи электромонтёрлари Зулфия Бердиёрова ва Зумрад Бобоевалар унча-мунча эркак мутахассисга дарс беришаркан. Цех раҳбари Одина Раҳимова эса ўзининг ташаббускорлиги билан танилган. Унинг саъй-ҳаракати билан аёлларни ижтимоий ҳимоялаш масаласида кўпгина янгиликларга қўл урилди.

Ушбу корхонада ишлаш осонмас. Зеро, ҳаммани ҳам қабул қилаверишмайди. Ахир ҳароратли печлар ёнида терга ботиб ишлаш, фақат сифатли маҳсулот тақдим этиш қанчалар мураккаб. Буни иродали, ўз касбига чин ихлос қўйган кишилар уддасидан чиқадилар. Сўнгги йилларда корхона маъмурияти, касаба уюшма қўмитаси ишчилар ошхонасида намунали хизматни ташкил этиш, ёрдамчи хўжаликни ривожлантириб, ходимларга арзон нархда неъматлар тарқатишга эътиборни кучайтирди. Байрамларнинг нишонланиши ҳамманинг ҳавасини келтиради. Меҳнат фахрийлари, ишлаб чиқариш илғорларига алоҳида ҳурмат-эътибор кўрсатилади.

Барчага намуна бўлаётган ишчилар кўпчилик ўртасида шарафланади. Буларнинг ҳаммаси корхонадаги соғлом муҳитни янада мустаҳкамламоқда.

Биз катта уста Эмилия Шернина ва Обида Ортиқова билан суҳбатда бўлдик. Улар хашаматли двигателларни таъмирлашаётган экан. Касабақўм раисининг эътироф этишича, уларнинг ўрни жамоада алоҳида экан. Яъни, двигателларни маромида таъмирлаш сирларини ёшларга қунт билан ўргатишаётир. Бундай инсонлар билан корхона ҳақли равишда фахрланади.

С.ЮСУПОВ,
А.АЛЛАМУРОДОВ,
«Ишонч» мухбирлари
Суратларда: корхона ҳаётидан лавҳалар.
М.КАРИМОВ олган суратлар

Бир Фармон шарофати

ДАЛА ФАЙЗИ

Тонг саҳарлаб соқинлик бағрида ястаниб ётган дала-даштнинг кўрки, тароватి ўзгача бўлади. Дов-дарахтлар яшилликка бурканиб, деҳқоннинг қалб қўри ила ерга қадалган уруғ ерни ёриб чиқиб, қуёш тафти томон талпинади. Заҳматкаш деҳқон унинг ҳар бир тупини гўдак сингари авайлаб асрайди. Ёмғирда, дўлда қолиб нобуд бўлиши, зарарли ҳашоратлар жажжигина томирлари-ю, кўкка томон бўй чўзаётган ниҳолчаларга зиён етказишидан чўчиб кунларни тунларга улайди.

Қурбоной Раҳимова ҳам худди ана шундай тиним билмас заҳматкаш аёллардан. Узоқ йиллар мобайнида Шовот туманидаги Гулистон жамоа хўжалиги бошқарувида касаба уюшма фаоли вазифасида хизмат қилиш баробарида деҳқончилик ва пиллачилик машаққатларини бошидан ўтказиб келаётган инсонлардан.

У нафақат туманда, балки вилоят миқёсида бўлиб ўтадиган каттаю-кичик тадбирлардан тортиб, маҳалла-кўй ташвишида елиб-югуради. Уй-рўзғор юмушларидан ортиб гоҳ далада, гоҳида эса пиллакорлар ҳузурида бўлиб мўлжалидаги ишларга ҳар доим вақт топади.

Президентимизнинг 2005-2007 йилларда фермер хўжаликларини жадал ривожлантиришга қаратилган Фармонига асосан Гулистон жамоа хўжалиги ўтган йили фермер хўжалигига айлантирилди. Қурбоной опа биринчилардан бўлиб фермерлар сафига қўшилди. Хўжаликдан 45 гектар ер олиб фаолиятини бошлади. Лекин тасарруфидаги ерларга сув олиб келиш қийин кечди. Экилган экинлар бир текис униб чиқишига қарамай, сувсизликдан қовжираб қурий бошлади. Бундан ташвишга тушган опа раҳбариятга чопиб юрмади. Аксинча қийинчиликларни бартараф этиб, муаммоларни ҳал қилиш чораларини излади.

Жорий йилга келиб ўтган йилдаги ғам-ташвишлар бироз барҳам топгандек бўлди. Ерга қадалган уруғ бир текисда униб чиқиб, оби-ҳаётга қониб ўсаётир. Шу боис опанинг кўнгли хотиржам.

Ҳозирда жойларда ипак қурти боқиш қизғин паллага кирган. Хўжалик томонидан давлатга пилла топшириш режасининг ортиғи билан бажарилишида албатта Қурбоной опанинг хизматлари катта. Айни пайтда у пиллакорлар олдида турган. асосий вазифалардан бири ипак қуртини соғлом ўстириш борасидаги баъзи муаммоларни ҳал этишда хизматини аямаяпти.

— Ҳалол хизматларим эвазига халқимиз орасида обрў-эътибор топдим, шу боис бугунги ҳаётимдан жуда мамнунман, оилам тинч, дастурхонимиз тўкин, қисқаси меҳнат менга бахт келтирди, - дейди Қурбоной опа Рахимова.

— Барча юмушларни бажаришга вақт топар экансиз, дам олиб ҳордиқ чиқариш тўғрисида ҳам ўйлаганмисиз, деган саволимизга "Мен ҳар куни дам оламан, кўнгилдагидай ҳордиқ чиқараман. Тўғри, шаҳар кезиб, санаторийларга бормасамда, даларим бағрида, ҳосилга тўлиқ экинларни кўрганимда, албатта роҳатланаман. Даладан уйга қайтгач, эса қўни-қўшнилар, оилам ва фарзандларимнинг меҳри, ғамхўрликлари менга куч-қувват бағишлайди. Қийналган инсонларнинг дардига шерик бўлиб, кўнглига таскин бериш орқали ҳаётга, келажакка умид уйғотиш ҳам миллатимиз ва қадриятларимизни улуғловчи хусусиятлардан бири эканлигини яхши биламан.

Опанинг гапларида жон бор. Асл деҳқон фарзанди ҳар доим дала-дашт соғинчи билан яшайди. Унинг бепоён кенгликларида ўзини эмин-эркин ҳис қилади. Ҳар фаслда бир тусга кириб, ўзгача тароват бахш этиб, дастурхонимиз тўкинлигини таъминловчи, саховатда тенги йўқ қир-адирлару боғлар бағридагина деҳқоннинг кўнгли ором олади, таскин топади.

Қурбоной опага деҳқончилик ота мерос. Дастлаб деҳқончиликка унинг қалбида ёшлигидан, оила муҳитида меҳр уйғонган бўлса, ўзга бир хонадонга келин бўлиб келгач, қайнотаси Раҳим ака Матюсуповнинг сайъ-ҳаракатлари, ўгитлари боис у ҳақиқий деҳқон қизига айланди. Раҳим ака ўзининг кўп йиллик беминнат хизматлари билан кишилар дилидан жой олган инсонлардан эди. Маҳалла оқсоқоли, тўй-маъракаларнинг ташкилотчиси, қолаверса, собиқ Гулистон жамоа хўжалигининг 3-бўлим бригадири сифатида умрининг охирги кунларигача, меҳнат қилган отахон, ҳаётининг сўнгги дақиқаларигача маҳалла аҳли ардоғида бўлди. Ҳалигача Раҳим ака тўғрисида гап кетганда, фақат илиқ гаплар айтилади. Шубҳасиз ҳалол меҳнатлари эвазига давлатимизнинг қатор нишонларию унвонларига сазовор бўлган бу инсоннинг умр йўли бугунги ёшларимиз учун ҳаёт мактабидир.

Қурбоной опа айни пайтда қайнотаси бошлаб берган ишларни давом эттириб, у экиб кетган турли-туман мевали дарахтлар экилган боғларни парваришлаш билан биргаликда маҳалла аҳли осойишталиги, аҳиллиги ва тотувлиги каби ишларни ҳам давом эттириб келмоқда.

Р.САЙДАҲМЕДОВА,
"Ишонч" мухбири

ОГОҲЛИК, ҲАМЖИҲАТЛИК, БУНЁДКОРЛИК

андижонликларнинг шиори шундай

Қорасув шаҳри узра оқшом қўнмоқда. Одамлар самарали меҳнатдан сўнг қадрдон гўшаларида ором олишарди. Кутилмаганда эшик тақиллади. Камолдин ака елкасига тўнини ташлаб, ташқарига чиқди. Остонада қизалоқ ташвишланган ҳолатда турарди.

– Бобом касал бўлиб қолдилар, ёрдам берарkансиз, - у шундай деганча шифокорга илтижоли боқди.

Камолдин ака Мирзо Улуғбек маҳалласида истиқомат қилувчи Сиддиқохун отани яхши танирди. Баобрў, моҳир ташкилотчи бу инсон кўпгина хайрли ишларга бош-қош бўлган. Шифокор қадамини тезлатди. У тегишли хонадонга киргач, беморни синчиклаб кўздан кечирди. Ҳолатини аниқлаб, қўшни хонадонга чиқиб «Тез ёрдам»га қўнғироқ қилди. Зудлик билан операция қилиш лозим эди.

Бемор касалхонага жойлаштирилди. Шифокорларнинг ҳамжиҳатликдаги саъй-ҳаракати, малакаси ҳамда замонавий тиббиёт асбоб-ускуналари мавжудлиги туфайли ташвишли ҳол бартараф этилди.

Ҳа, Қорасув шаҳри аҳолиси бугунги кунда бир-бирига ҳамкор, ҳамжиҳат бўлиб яшамоқда. Камолдин Абдумаматов сингари жонкуярлар кўпнинг корига ярашмоқда. Таъкидлашларича, умрдоши акушер-гинеколог Мунисхон Собирова лозим бўлганда туғруқхоналарга ташриф буюриб, бой тажрибасини ёшлар билан ўртоқлашаркан. Катта оила аъзолари баъзида дори-дармондан ёрдамталаб оилаларга кўмаклашишмоқда.

Ёшули шаҳар «Нуроний» жамғармасининг саркори ҳамдир. 270 нафар уруш ва меҳнат фахрийсининг ҳамиша ҳолидан хабар олади, яшаш шароити, орзу-истаклари билан яқиндан танишади. Уларнинг ижтимоий ҳимояси яхши бўлиши учун жонбозлик кўрсатади. Қариялар нафақаларини ўз вақтида олишмоқда. «Оталар чойхонаси»да кўпни қизиқтирган масалалар юзасидан савол-жавоб кечалари, ҳуқуқ-тартибот идоралари ходимлари билан учрашувлар ўтказиб турилибди. «Огоҳлик» мавзуидаги тадбирларнинг самараси сезиларли бўлмоқда. Мадаминжон Ҳасанов, Соибжон Абдуллаев, истефодаги полковник Эркин Юсупов, Сотиболди Болтабоевлардан иборат оқсоқоллар ташвиқот гуруҳи одамлар ўртасида кенг тушунтириш ишлари олиб боришмоқда.

– Биз, андижонликлар меҳнатсевар, етти пуштимиз деҳқон, бунёдкор, ҳунарманд ўтган одамлармиз. Буни йиллар мобайнида ҳалол меҳнат билан исботлаб келаяпмиз, - дейди Камолдин Абдумаматов. – Бироқ, вилоятимизда содир этилган нохуш воқеалардан бағоят хижолатдамиз. Дилимдаги гап шуки, ўзбекчиликда андиша деган нарса бор. Бироқ, у маромида бўлгани маъқул. Андиша деб ёмонни яширсак, кимлардир қинғир ишга қўл ураётганини ёки қадам олиши ўзгариб қолганлигини кўра била туриб индамай кетаверсак, бу охир-оқибат қимматга тушишига яна бир бор иқрор бўлдик. Гулдек ҳаётимизга рахна солмоқчи бўлганларга, ўзимиздан чиққан сотқинларга қарши муросасиз курашмоғимиз даркор. 13 майдаги воқеалардан тегишли хулоса чиқардик. Эндиликда барчамиз бир тану бир жон бўлиб, ўз уйимиз, маҳалламиз, она юртимиз тинчлик-хотиржамлиги учун қўлимиздан келган барча ишни қилмоқдамиз. Шу кунларда жонажон шаҳримиз кўркига-кўрк қўшиш учун кенг кўламли ишлар амалга оширилмоқда.

С.РЎЗИМАТОВ,
«Ишонч» мухбири

«ЛОЧИН» ЭНГ ЯХШИ СОВҒА

Қашқадарё вилоятидаги ёзги соғломлаштириш оромгоҳларида бу йил 23 минг нафар бола дам олади.

1 июнь - Халқаро болаларни ҳимоя қилиш куни арафасида замонавий услубда тубдан қайта қурилган «Лочин» болалар оромгоҳи фойдаланишга топширилди.

Шаҳрисабзнинг сўлим Мироқи қўрғонида жойлашган ушбу оромгоҳ икки йил илгари қаровсиз аҳволга тушиб қолганди. «Ўзбекнефтгаз» миллий холдинг компанияси уни ўз оталиғига олгач, «Шўртан газ-кимё» мажмуи жамоаси бу ерда янги ва замонавий бинолар, дизайни жиҳатидан бетакрор павильонлар бунёд этди. Чўмилиш ҳавзалари, ҳашаматли амфитеатр, «Эртаклар шаҳарчаси» болаларни сеҳрли саргузаштлар сари етаклайди.

- Болаларимизни жисмонан соғлом, руҳан тетик ҳамда юксак маънавиятли қилиб тарбиялашга ўз ҳиссамизни қўшаётганимиздан хурсандмиз, - дейди «Шўртан газ-кимё» мажмуи ходимлари касаба уюшма қўмитасининг раиси Шуҳрат Қурбонов. - «Лочин» оромгоҳидаги ҳар бир иншоот бутунлай қайтадан қурилди. Бу ерда Оролбўйида яшаётган болажонлар ҳам дам олади.

- Вилоятдаги 21 та ёзги соғломлаштириш оромгоҳларида қўшимча равишда 7 минг 800 нафар болани дам олдириш учун «Маҳалла» хайрия жамғармаси ҳисобидан 62,4 миллион сўм, ҳомий ташкилотлар ҳисобидан қарийб юз миллион, ота-оналар ҳисобидан эса 87,36 миллион сўм маблағ сарфлаш кўзда тутилган, - дейди вилоят касаба уюшма ташкилотлари бирлашмасининг раиси Эсон Ражабов. - Барча оромгоҳларимиздаги ётоқхоналар, павильонлар, ошхона, сузиш ҳавзалари, спорт майдонлари, тиббиёт, кутубхона, маънавият ва маърифат ҳамда тўгарак хоналари жорий таъмирланиб, мавсумга тайёрлаб қўйилди.

«THE FINANCIAL EXPRESS»

Хориж матбуоти саҳифаларида

Андижон воқеалари ҳамон ҳинд оммавий ахборот воситаларининг ҳам диққат марказида турибди. Бунинг асосий сабабларидан бири терроризм, экстремизм, қўпорувчилик сингари балоларнинг нима эканини ҳинд халқи яхши билади.

Ўз саҳифалари ёки эфир вақтини «норасмий, бироқ ишончли» манбаалардан олинган «қайноқ» хабарлар билан тўлдиришга иштиёқманд газета ёки телеканаллардан фарқли ўлароқ ҳинд оммавий ахборот воситаларида ушбу мавзу босиқлик билан ёритилиши баробарида масалага холислик билан, аниқ далил ва рақамларга суянган ҳолда ёндошилаётганини кузатиш мумкин. Мамлакатдаги етакчи кундалик нашрлардан ҳисобланадиган «The Hindu», «The Asian Age» каби йирик газеталар, «NDTV», «ZEE NEWS» сингари телеканаллар Андижон воқеаларини Ғарб манбааларидан эмас, балки Ўзбекистон расмийлари томонидан тарқатилган хабарлар асосида ёритди. Яна бир эътиборли жиҳат шундаки, кўплаб ҳинд оммавий ахборот воситалари Андижон воқеаларининг содир этилиши ортида турган асл сабабларга алоҳида эътибор қаратишмоқда. Улар ўз муштарийларига холис ахборотни етказа туриб, мамлакатимизда рўй бераётган ўзгаришлар, халқимизнинг турмуш тарзи ва урф-одатлари мавзусига ҳам тез-тез мурожаат этишмоқда.

Мисол тариқасида биргина «The Financial Express» газетасида эълон қилинган «Марказий Осиёлик мусулмон бўлишнинг моҳияти нимада...» («What it means to be a Central Asian Muslim...») сарлавҳали мақолани олайлик. Муаллиф уни минтақамиз аҳолисининг Ҳиндистонга, ҳинд халқига бўлган тарихан дўстона муносабатлари хусусидаги фикр-мулоҳазалари билан бошлайди: «Агар сизнинг Ҳиндистондан эканингизни билиб қолишса, бу уларни жуда хурсанд қилади. Маҳаллий аҳоли сизни самимият билан ўз уйига, турли хил миллий таом ва ширин-шакар мевалар билан безалган дастурхонига таклиф этади. Ҳиндистон ҳақида кўп сўрашади».

Мақолада мустақиллик йилларида аҳолининг диний эътиқоди учун яратилган шарт-шароитлар ҳақида атрофлича мулоҳаза юритилиши билан бирга Андижон воқеалари ортида бир гуруҳ экстремистларнинг кирдикорлари ётгани ҳақидаги фикрлар илгари сурилади. Муаллиф мамлакатимизда барча диний эркинликлар мавжуд эканлигига алоҳида урғу беради. Шунингдек, у жаҳон тараққиётига салмоқли ҳисса қўшган буюк бобокалонларимиз - «ал-Фаробий, Ибн-Сино, ал-Беруний, ал-Хоразмий, Имом Бухорий сингари буюк алломаларимиз номларини ҳурмат ва эҳтиром билан тилга олади.

«Жаҳон» АА

АНДИЖОН ВОҚЕАЛАРИГА МУНОСАБАТ

Россия Думасининг МДҲ ишлари бўйича қўмитаси раисининг биринчи ўринбосари **А.Билолов** Ўзбекистон ҳукуматининг кўрган чора-тадбирларига баҳо беришда шошма-шошарлик қилмаслик лозимлигини айтди. «Ўзбекистон Президенти мавжуд вазиятда ягона тўғри йўлни танлади. Шарқда заифлик кечирилмайди». У Ўзбекистонда кучли давлат ҳокимияти мавжудлигини таъкидлаб, Президент Ислом Каримов сиёсатининг аниқ мақсадга йўналтирилгани ва пухта ўйланганлигига, ижтимоий-иқтисодий ўзгаришларнинг изчил ва босқичма-босқич йўли танланганлигига эътиборни қаратди.

Миср Ташқи ишлар вазирининг ўринбосари **И.Сааднинг** фикрича, Ўзбекистон раҳбарининг қатъий саъй-ҳаракатлари Андижондаги вазиятни зудлик билан назоратга олиш ва воқеаларнинг «қирғизча» сценарий бўйича ривожланиш хавфини бартараф этиш имконини берди. Мисрлик дипломат Президент Ислом Каримовнинг воқеа содир бўлган жойга шахсан етиб борганига урғу бериб, бу миллат олдидаги юксак бурч ва мамлакат тақдири учун масъулият ҳиссининг яққол далили эканлигини таъкидлади.

Қоҳира университетининг Осиё тадқиқотлари маркази директори **Х.Миткис** хоним ҳам Ўзбекистон раҳбарининг Андижон воқеаларига берган баҳосига қўшилишини маълум қилди. Х.Миткиснинг фикрича, юз берган фожеани бартараф этиш учун кўрилган чора-тадбирлар Ўзбекистон раҳбариятининг диний экстремизм ва халқаро терроризм муаммосига нисбатан қатъий сиёсати тўғрилигининг навбатдаги тасдиғи бўлди.

Индонезия парламенти депутати **Ж.Сиддиқ** айримларнинг Андижондаги воқеаларга аҳолининг норозилиги сабаб бўлди, деб уқтириши нотўғри деб ҳисоблайди. Депутат Ғарбдаги баъзи экспертлар бераётган баҳоларга қўшилмаслигини баён қилиб, ҳар қандай террорчилик ҳаракатини, унга қандай баҳона рўкач қилинишидан қатъи назар, Индонезия жамоатчилиги номидан кескин қоралади.

АСЕАН ҳуқуқшунослар уюшмаси фахрий котиби **Радхакришнаннинг** фикрича, жангариларнинг уюшган ва шафқатсиз ҳаракатлари ушбу хуруж ижрочилари ашаддий террорчилар эканлигини кўрсатди. Унинг таъкидлашича, бундай вазиятда «жиноятчиларнинг шартлари асосида муросага келиш мумкин эмас, бунга ҳеч ким ва ҳеч қачон йўл қўймайди».

Япония Ташқи ишлар вазирлигининг Марказий Осиё ва Кавказ бўлими директори **Р.Мичии** «оммавий ахборот воситалари хаёлига келганини айтиб, ўз билганича турли уйдирмалар тўқимоқда» деб ҳисоблайди. Шу муносабат билан у, Ўзбекистон раҳбари ўтказган матбуот анжумани муҳим ва ўз вақтида бўлганини, рўй берган фожеали воқеалар ва вазиятни ҳал этиш бўйича кўрилган чора-тадбирлар юзасидан анжуманда аниқ тушунтиришлар берилганини қайд этди.

Эрон Ташқи ишлар вазирлигининг МДҲ мамлакатлари Бош департаменти бошлиғи **М.Сафарий** Андижонда одамларнинг тинч ҳаётини бузган қуролланган жиноятчилар гуруҳининг ғайриқонуний ҳаракатларини қоралади. У Эрон Марказий Осиёда барқарорлик сақланишидан манфаатдорлигини ва савдо-иқтисодий ҳамкорликни кенгайтириш тарафдори эканини таъкидлди.

Исроиллик сиёсий шарҳловчи **Я.Шаус** «Ҳизб-ут-Таҳрир» партияси матбуот котибининг, гўёки мазкур ташкилот Ўзбекистондаги воқеаларга алоқадор эмаслиги ва бу партия «тинч кураш йўли»ни танлагани ҳақидаги баёнотини танқид қилди. Шарҳловчи Андижондаги тартибсизликлар раҳбарларининг демократияни ҳимоя қилиш ҳақидаги даъволарини асоссиз, деб ҳисоблайди.

Молиявий-иқтисодий ривожланиш халқаро маркази директори **М.Межанский** Андижондаги воқеалар четдан туриб уюштирилганига ишончи комил эканини айтди. «Бироқ, мавжуд кучли ҳокимият Ўзбекистон ҳудудида шариат қонунлари амал қиладиган мамлакат ташкил этишни истовчиларнинг жиноий режалари амалга ошишига йўл қўймади, аминманки, ҳеч қачон бунга йўл қўймайди. Ўзбекистон - замонавий, мустақил ва дунёвий давлат. Унинг халқи, шак-шубҳасиз, ўз Президентини қўллаб-қувватлайди».

Кавказ мусулмонлари идораси раиси шайхулислом **А.Пошшазода** бу тартибсизликларни бошлаган Андижон аҳли эмас, балки экстремистлар гуруҳи ва жиноятчилар вакиллари эканлигини қатъий таъкидлади. Унинг фикрича, агар аҳоли ташкилотчи бўлганида, қурол-яроғларни эгаллаш каби жиноий ҳаракатлар содир этилмаган бўлур эди. А.Пошшазода ҳокимият кучлари эмас, биринчи бўлиб жангарилар ўқ узганига, қурбонлар ҳам айнан ўша жангарилар ўқидан ҳалок бўлганига эътиборни қаратди.

Афғонистон Ташқи ишлар вазири **А.Абдулла** Токиода бўлиб ўтган матбуот анжуманида шундай баёнот берди: «Ўзбекистондаги фожеали воқеаларнинг баъзи иштирокчилари толиблар билан боғлиқ экани ҳам эҳтимолдан холи эмас. Илгари бутун дунёдан АҚШга қарши курашишни истаган радикал исломийлар Афғонистонда тўпланар эди. Ҳозир бу жараён тескари тус олиб, улар дунёга ёйилиб кетмоқда. Марказий Осиёдаги барча жараёнлар, шу жумладан, Ўзбекистондаги сўнгги воқеаларнинг бир учи муайян даражада Афғонистонга бориб тақалади».

Тожикистон Хавфсизлик кенгаши котиби **А.Азимовнинг** сўзларига кўра, «вақтида чора кўрилмаганда зўравонликлар бутун Ўзбекистонга тарқалиши, бутун минтақага таъсир қилиши мумкин эди». Унинг фикрича, агар Тожикистон ҳукумати 1992 йилда «Душанбеда экстремистлар тўдасининг чиқишларига барҳам беришда қатъият кўрсатиб, кескин чоралар кўрганида, беш йилга чўзилган қонли фуқаролар уруши рўй бермас эди».

Россия Федерацияси Президенти матбуот хизмати маслаҳатчиси **Ю.Леонов** «Ўзбекистон раҳбарияти барча ишни тўғри ва, энг муҳими, ўз вақтида қилганини таъкидлади. Ўзбекистон Президенти И.Каримовнинг қатъий саъй-ҳаракатлари туфайли мамлакатдаги вазиятни барқарорлаштиришга эришилди». Унинг фикрича, АҚШ ва Европа давлатларининг Ўзбекистонни кескин танқид қилишдан эҳтиёт бўлишига, кўп жиҳатдан, улар вазиятнинг қандай тус олиши ва қандай оқибатларга олиб келиши мумкинлигини аниқ тасаввур этолмаётганлиги асосий омил бўлмоқда. «Улар бу ҳудудда реакцион диний радикал оқимлар энг хавфли кучлардан бири эканини ва бу оқимларнинг асл мақсадлари мазкур давлатларнинг Марказий Осиёдаги манфаатларига сўзсиз зидлигини яхши англашади».

Франция парламенти аъзоси **Р.Блюм** Ўзбекистонда фаолият юритаётган инсон ҳуқуқлари бўйича мустақил хорижий ташкилотлар ва «Озод деҳқонлар» партиясига ўхшаш «янги туғилган партиялар» ишидан таажжуб билдирди. Депутатнинг сўзларига кўра, «инсон ҳуқуқлари ҳимоячилари Францияда ҳам етиб-ортади, лекин уларга муайян муддат чидаб келишади, кейин эса улар билан адлия идоралари шуғулланади».

Р.Блюмнинг фикрича, расмий ва «мустақил» маълумотлар «бир-биридан шунчалик фарқ қиладики, буни соғлом фикр нуқтаи назаридан изоҳлаш қийин. Мустақил мамлакатда сўнгги хулосани фақат ҳукуматнинг ўзи чиқариши мумкин».

Германиянинг **«Шпигель»** журнали Бундестагдаги ГСДП фракциясининг Марказий Осиё бўйича эксперти **Й.Пфлюгнинг** интервьюсини чоп этди. Унинг фикрича, «Ўзбекистонда нотинчлик ёки фуқаролар уруши хавфи йўқ. Давлат бошқаруви масалаларига ёндашувда айрим фарқлар бўлишига қарамай, биз тушунамизки, Фарғона водийсида этник, ижтимоий ва иқтисодий муаммолар йўқ эмас. Водийда бундай муаммолардан фойдаланиб кун кўрадиган диний радикал гуруҳлар ҳам бор. Биз Ўзбекистон ҳукуматини терроризмга қарши курашда қўллаб-қувватлашга тайёр туришимиз даркор».

«Берлинер Цайтунг» газетаси германиялик таниқли шарқшунос олим **П.Шоль-Латуранинг** фикрларини эълон қилган. У «Ўзбекистонда тартибсизликлар бўлмайди. Чунки ҳарбийлар ва махсус хизматлар И.Каримовга ҳар доим садоқатли. Украинада бутун халқ қўллаб-қувватлаганини кузатмадик. Грузияни эса шуҳратпараст Саакашвили бошқармоқда», деган фикрни билдирган.

18 май куни исроиллик журналист **Н.Каневская** (Ўзбекистон Республикаси Президенти Девони ва Бош прокуратурасида ўтказилган матбуот анжуманлари материаллари асосида) «Решет Бет» радиостанциясида Андижон воқеалари тўғрисида эшиттириш тайёрлади. Унда, хусусан, бир қатор Ғарб оммавий ахборот воситалари тарқатган ахборотларнинг нотўғри ва нохолислиги фош қилинди. «Ўзбекистонда ислом давлати тузишни асосий мақсад қилиб олган жангариларнинг» диний-экстремистик характердаги ҳаракатлари ва шиорларига алоҳида эътибор қаратилди.

Япониянинг **«Ёмиури Шимбун»** газетаси шарҳловчиси **Ф.Эндонинг** фикрича, «Андижондаги каби воқеалар ўз-ўзидан содир бўлмайди. Ислом жангариларининг қамоқхонага ҳужум қилиши ва маҳбусларни чиқариб юбориши фактлари мазкур хатти-ҳаракатларни амалга ошириш учун пухта тайёргарлик кўрилганидан дарак беради».

«Маиничи Шимбун» газетасининг халқаро янгиликлар хизмати муҳаррири **Т.Фужиу** тартибсизликларга «Акромийлар» гуруҳининг алоқадорлиги тўғрисидаги маълумотга асосланиб таъкидлайдики, «диний-экстремистик ташкилотлар қурол-аслаҳаларни қўлга киритиш ва одамларни гаровга олиш, маҳбусларни бўшатиб юбориш ва ҳокимият биноларига ўт қўйиш каби ваҳшиёна ҳаракатларга тайёргарлик кўришда, ташкил этиш ҳамда амалга оширишда бир-бири билан бевосита алоқада бўлган».

Украинанинг Глобал стратегиялар институти директори **В.Карасевнинг** таъкидлашича, «Ўзбекистондаги воқеалар «тинч демократик инқилоб» деган таърифга мутлақо тўғри келмайди. Андижон воқеаларига «сайловолди омили» аралашгани йўқ. Бундан ташқари, мазкур воқеалар тор маҳаллий хусусиятга эга бўлиб, пойтахтга таъсир ўтказа олгани йўқ. Сиёсий тузум инқирози ҳақида гап ҳам бўлиши мумкин эмас». Унинг сўзларига кўра, «Ўзбекистон -Марказий Осиёнинг етакчи давлатларидан бири. Бутун геостратегик тизим барқарорлигини издан чиқариши мумкин бўлган диний-радикал кучлар таҳдиди эътиборга олинганда, Ўзбекистондаги ҳозирги тузум Марказий Осиёда барқарорликни мустаҳкамлаш нуқтаи назаридан жуда муҳим аҳамиятга эга».

Россиянинг «Парламентская газета»си мухбири **Н.Лашкевичнинг** фикрича, Андижонда содир бўлган воқеалар «Президент Ислом Каримов томонидан истиқлол йилларида барпо этилаётган дунёвий давлатни барбод қилиб, Фарғона водийси ҳудудида ислом халифалигини ўрнатиш ва кейинчалик унинг таъсирини бутун мамлакатга, алал-оқибат Марказий Осиёга ёйишга бўлган уринишдир. Мамлакатда конституциявий тузумни ағдаришга қаратилган уриниш бўлгани кўриниб турибди. Ҳукумат кўрган қатъий чора-тадбирлар ўзини оқлайди ва буни тушуниш мумкин. Бунда асосий айб фожеали воқеаларнинг ташкилотчилари зиммасига тушади. Улар ҳаракатларининг демократияга ҳеч қандай алоқаси йўқ. Бу ҳаракатлар бошида қўлида автомат тутган экстремистлар турганининг ўзиёқ, демократия тарафдори бўлган ҳар қандай кишини сергак торттиради. Агар Ўзбекистонда диний-радикал кучлар ғалаба қозонганида, Россиянинг жанубий ҳудудларида ўзига хос «Толибон» пайдо бўларди. Чунончи, Россия Ташқи ишлар вазирлиги ҳам буни алоҳида қайд этди. Буни АҚШда ҳам жуда яхши тушунишади. Шунинг учун улар бу мамлакатда гўёки инсон ҳуқуқлари поймол қилингани ва зўравонликлар ҳақида ўзлари хоҳламаган ҳолда гапириб, давлат муассасаларининг қуролли йўл билан қўлга олинганини қаттиқ қораламоқда».

(ЎзА)

Ортиғой Холбўтаева 30 йиллик меҳнат фаолиятини тикувчиликка бахшида этди. Яқинда у ўзи ишлаётган «Лола» Гулистон тикувчилик фабрикаси билан ҳамкорликда «Барчиной-Лола-Ҳамкор» хусусий корхонасига асос солди. Айни кунларда «Лола» фабрикасидан ижарага олинган тикув машиналарида 28 нафар қиз-жувонлар фабриканинг ва якка тартибдаги мижозларнинг буюртмаларини бажариб келишмоқда.

Суратларда: корхона фаолиятидан лавҳалар.

М.КАРИМОВ олган суратлар

«Шўртан газ-кимё» мажмуи ҳомийлигида Чироқчи туманидаги Юқори Уйшун қишлоғида қурилаётган 240 ўринли замонавий мактаб биносининг биринчи навбати фойдаланишга топширилди. Олис тоғли ҳудудда жойлашган ушбу мактаб 15 миллион сўмлик янги ва замонавий ўқув анжомлари билан жиҳозланди.

Иккинчи ўқув биноси ва спорт зали қурилиши давом этмоқда. Мактаб биносининг фойдаланишга топширилишига бағишланган тадбирда сўзга чиққанлар мамлакатимизда таълим тизимини ислоҳ қилиш борасида амалга оширилаётган ишлар, Мактаб таълимини ривожлантириш Давлат умуммиллий дастурининг аҳамияти ҳақида гапирди.

Резаксой сув омбори қурилишида

АСР ИНШООТИ БУНЁДКОРЛАРИ

Бир томондан Чуст, иккинчи тарафдан Наманган, учинчи ёқдан Тўрақўрғон туманлари, кун чиқардан Сирдарё билан чегараланган ва икки чети анорчилик ва узумчилик хўжаликлари билан туташган Резаксой сув иншооти битганидан сўнг халқ хўжалигида аҳамияти жиҳатидан Андижон вилоятидаги «Кампирравот» сув омборидан кейинги ўринни эгаллайди. Икки адирлик оралиғида бунёд этилаётган тўғонни афсоналарда тепаси булутларга тиралган бекиёс дарвозага ўхшатсангиз ҳам янглишмайсиз...

Мутахассислар томонидан «аср иншооти», деб баҳоланаётган бу қурилишга назар ташлаб, охиригача илғамайсиз. Шу боисдан узунлиги 13-14 чақиримга чўзилган бўлажак «сунъий денгиз» ўзанида амалга оширилаётган ишлар кўламини бир-икки жумла билан изоҳлаш қийин.

Резаксой сув омбори қурилиши бошлиғининг ўринбосари Шамсилло Сатторовнинг изоҳлашича, бунёд этилаётган «сунъий денгиз» бир йўла 660 миллион кубометр об-ҳаётни ўз бағрига сиғдиришга қодир. Бунча миқдордаги сув билан нафақат Наманган вилоятидаги суғориладиган ерларни, балки юзлаб гектар адирлик ва даштларни ўзлаштириш, шунингдек, қатор туманлардаги вегетация маҳалида юзага келадиган сув етишмовчилигига барҳам бериш имконияти ҳам туғилади. Шунингдек, қўшни Андижон ва Фарғона вилоятларининг айрим туманларидаги сув етишмовчилигига ҳам барҳам беришга эришилади.

Бундан ташқари, Жиззах ва Сирдарё вилоятларида ҳам шу ойларда юзага келадиган сув тақчиллиги бартараф этилади. Кун сайин кенгайиб, қад кўтариб ва юксалиб бораётган, устида бемалол юк машиналари юриши мумкин бўладиган тўғон салобатининг бугунги кўринишиёқ унинг қудратидан дарак бермоқда.

Сув омборини Сурхондарё вилоятидаги «Тўпалангсув ГЭС қурилиш» очиқ акциядорлик жамияти жамоаси бунёд этмоқда. Шу билан бир қаторда бу муҳим қурилишда Наманган вилоятидаги 18 та пудрат ташкилотлари ва автохўжаликлар, жумладан, «Наманғансувқурилиш», «Наманганирқурилиш» трестининг бўлимлари, 2-қурилиш-монтаж бошқармаси ва бошқа автохўжаликлар ҳамда хусусий фирмалар иштирок этишмоқда.

Кейинги кунларда қурилиш ишлари янада жадаллашди. Шуни айтиш кифояки, бир кеча-кундузда 250 кубометргача бетон ётқизилмоқда. Агар иншоотни бунёд этиш учун 26 миллиард сўм маблағ ажратилган бўлса, ҳозирдаёқ унинг 116 миллион сўми ўзлаштирилди.

– Қурувчиларнинг баракали меҳнат қилишлари учун барча шарт-шароит яратиб берилган, - деди хайрлашишимиз олдидан Ш.Сатторов. – Ётоқхоналаримизнинг ҳаммасида душ, радио ҳамда телевизор бор. Вақтли нашрларни келтириб турибмиз. Айниқса, бригада ва участкалар ўртасида ўзаро беллашувлар авж олмоқда. Сув омбори биринчи навбати қурилишини дастлаб ноябр ойига бориб тугаллаш мўлжалланган бўлса, эндиликда режадан ўзиб ишлаб, уни Мустақиллик байрамигача тугаллашга аҳд қилдик. Ана шунда бош тўғоннинг баландлиги 48 метрга етади.

Ж.ОБИДОВ

«МЕҲРИБОНЛИК УЙИ»ГА МЕҲРИБОНЛИК

Халқаро болаларни ҳимоя қилиш куни арафасида «Соғлом авлод учун» жамғармасининг вилоят бўлими қатор тадбирлар ўтказди. Улуғнор, Марҳамат ва Жалолқудуқ туманидан уч нафар бола ногиронлик аравачасига эга бўлди. Андижондаги 3-меҳрибонлик уйида тарбияланаётган болаларга ҳам турли совға-саломлар топширилди. Қўрғонтепа туманидаги меҳрибонлик уйи тарбияланувчиларига эса китоблар, видеокассеталар ва гигиена воситалари совға қилинди.

- Халқаро болаларни ҳимоя қилиш кунига бағишланган тадбирларни ўтказишни 26 майдан бошладик, - дейди «Соғлом авлод учун» жамғармасининг Андижон вилояти бўлими директори Мамлакат Юсупова. - Жамғарма бўлимининг шаҳар ва туманлар таянч пунктлари томонидан танловлар, спорт мусобақалари ташкил этилди. Бу борада кам таъминланган оилалар фарзандларига алоҳида эътибор бермоқдамиз. Шу билан бирга, ёзги соғломлаштириш оромгоҳларида мактаб ўқувчиларининг тиббий-ижтимоий патронажини ўтказиш режалаштирилмоқда.

(ЎзА)

«НИҲОЛ» ЧОРЛАЙДИ

Ёзёвон туманидаги Навбаҳор қишлоғида «Ниҳол» спорт мажмуаси фойдаланишга топширилди. Халқ таълими вазирлиги ҳузуридаги Болалар спортини ривожлантириш жамғармасининг 215 миллион сўмлик маблағи эвазига бунёд этилган, спорт анжомлари билан тўлиқ таъминланган ушбу мажмуада теннис, кураш, волейбол, баскетбол каби ўнлаб спорт турлари билан мунтазам шуғулланиш имкони мавжуд.

Спорт мажмуасининг очилишида сўзга чиққанлар мамлакатимизда соғлом турмуш тарзини шакллантиришга, оммавий спортни, айниқса, болалар спортини ривожлантиришга катта эътибор қаратилаётгани, энг чекка қишлоқларда ҳам замонавий спорт иншоотлари барпо этилаётгани ҳақида тўхталди.

МАКТАБ МЕБЕЛЛАРИ

«Навоий-F.S.K.» масъулияти чекланган жамияти қисқа вақт ичида ўз иқтисодий салоҳиятини мустаҳкамлаб олди. Мана, икки йилдирки, бу ерда маҳаллий хомашёдан ишлаб чиқарилган мебеллар янги қурилаётган касб-ҳунар коллежлари, академик лицей ва қишлоқ врачлик пунктларига етказиб берилмоқда.

Бугунги кунда мебелсозлар Германия ва Туркиядан келтирилган асбоб-ускуналар ёрдамида замонавий жиҳозлар тайёрлаб, умумтаълим мактабларини таъминламоқдалар. Корхонада стол, стул, ўқувчилар доскаси, китоб жавони, ошхона ва кабинет жиҳозлари, эшик-дераза, спорт анжомлари каби 110 хилдан ортиқ маҳсулот ишлаб чиқарилмоқда. Ўтган йили Тошкент шаҳри, Навоий, Бухоро ва Самарқанд вилоятларига қарийб 500 миллион сўмлик ана шундай мебел етказиб берилди.

Мамлакатимизда мактаб тизимини ислоҳ қилиш жараёни тезкорлик билан олиб борилаётганлиги боис уларнинг замонавий ўқув қуролларига бўлган талаби ҳам ортмоқда. Корхона жамоаси ишлаб чиқариш қувватини икки ҳисса ошириш орқали бу йил 1 миллиард сўмлик мебел, лаборатория асбоб-ускуналари ва спорт анжомларини арзон баҳоларда ва сифатли қилиб етказиб бериш йўлида самарали меҳнат қилмоқда.

ТОВОН ПУЛИ ҚАЧОН ТЎЛАНАДИ?

Раҳимжон Арслоновни бунчалик баджаҳл, пешонаси тиришган ҳолда учратмагандим. Эшикни очганимда, у телефон орқали кимгадир жаҳл қилаётган эди.

– Одамда сал инсоф ҳам бўлиши керак, – дерди телефоннинг нариги учидаги суҳбатдошига жон куйдириб. – Фожеа юз берганига орадан бир эмас, икки эмас, уч ой вақт ўтипти. Бирининг кекса ота-онаси, яна бирининг бир этак боласи бор. Бошқасининг хотини ишламайди. Эшитишимга қараганда, тўртинчисининг отаси тўшакдан тура олмайдиган бемор экан. Мен икки-уч кундан сўнг ўтаман. Қолган гапни ўшанда гаплашамиз!

У гўшакни тараклатиб жойига қўяр экан, одатдагидек, аммо ҳазин жилмайди.

– Баъзи бировларга ҳайронсан? Ахир ишлаб чиқариш жараёнида ҳалок бўлганларга товон пулини бир ой муддат ичида тўлаш юзасидан қарор бор-ку!

Ўзбекистон автомобил, дарё, электр ва йўл хўжалиги касаба уюшма Марказий кенгашининг Наманган вилояти бўйича вакили Раҳимжон Арслоновнинг жон куйдириб билдирган бу эътирозларини тинглар эканман, ўша қайғули воқеа кўз олдимда қайта жонлангандек бўлди.

Фожеани Тошкент вилоятининг Фарғона водийсига туташ ва Поп тумани аҳолиси узоқ йиллар унутмаса керак. Бу йилги қиш унчалик қишлигини қилмади, арзирли қор ёғмади, деб қўл силтаб юрганлар қаттиқ адашган экан. Табиат ўз ҳақини қўймагандек фаслнинг сўнгги ойи бошланганида, унинг иккинчи санаси кириб келаётган февралнинг тонг палласида тоғ узра осилган булутлар элаги силкинишидан ҳосил бўлган қалин қор 10 йилдан буён юз бермаган кўргиликни келтириб чиқарди. Водий билан пойтахт вилояти ўртасида афсонавий девордек юксалган тоғ довони узра қор тўплами пастга қараб қулай бошлади. Натижада Қамчиқ довонининг йўл қурилиши ва таъмирлаш ишлари олиб борилаётган участкаси устига даҳшатли оқ тўлқин ёпирилди. Бу ерда Қамчиқ махсус пудрат таъмирлаш ва йўллардан фойдаланиш корхонасига қарашли вагон ҳам жойлашган эди. Ундан корхонанинг ишчи-хизматчилари вақти-вақти билан фойдаланишар, тунги навбатчилар ётиб дам олишарди. Ўша куни у ерда Чуст туманидан Абдураҳмон Маъмиров, Тўрақўрғондан Самидулло Жуманиёзов, Уйчидан Холмирза Абдуллаев ва Дилмурод Хабибуллаевлар ширин уйқуда ётишганди. Йигитлар ўз зиммаларига юклатилган бурчини адо этиб эртанги бажариладиган ишларни дилларига тугиб қўйган ҳолда ҳаётдан кўз юмдилар.

Эҳтимол, вақти келиб бунёд этган йўлларда улар учун ёдгорликлар ўрнатилар. Лекин ҳозир юқорида номлари қаламга олинган марҳумларнинг оилаларига товон пулини тўлаш муаммо бўлиб турибди. Тўғри

Қонун барча учун баробар

уларга умуман ёрдам кўрсатилмади, деёлмаймиз. Бизга маълум қилишларича, ҳалок бўлган тўрт ишчи оиласига 6 майгача 600 минг сўм пул ва истеъмол моллари етказиб берилган. Бироқ, қонунга кўра марҳумларнинг оила аъзоларига товон пули тўланиши керак. Шу оддий ҳақиқат мутасаддилар томонидан унутилганлиги ажабланарлидир.

О.ЖУМАНАЗАРОВ,
«Ишонч» мухбири

Нуробод туман давлат солиқ инспекцияси республика Вазирлар Маҳкамасининг 511-қарорини бажариш бўйича ўтган даврда кенг кўламли тадбирларни амалга оширди. Энг аввало туман ДСИ рўйхатидан ўтган хўжалик юритувчи юридик шахслар сони ва туман электр тармоғига бевосита уланган истеъмолчилар сони ўзаро мутаносиблиги ўрганилди. Шундай қилиб, туманда электр энергиясидан фойдаланувчи юридик шахслар 112 тани ташкил этади.

ТУШУМНИ

яшираётганлар фақат ўзларини алдашяпти

Туманда фойдаланилган электр энергияси бўйича мавжуд қарздорлик жорий йил бошидан буён муттасил камайтириб келинмоқда. Шу давр ичида янгидан қарздорлик пайдо бўлишига йўл қўйилмаяпти. Ҳукумат қарори талаби қатъиян бажарилмоқда. Аммо туман электр тармоқлари собиқ раҳбарларининг сохтакорлиги оқибатида вужудга келган муаммони ҳал этиш қийин кечмоқда. Электр энергияси истеъмолчилари дебитор қарздорлигининг аниқлиги ва ҳаққонийлиги мониторинг усулида ўрганилганда, ғалати ҳолат намоён бўлди. Яъни 17 та корхона бўйича эгаси тасдиқланмаган қарз мавжуд эди. Бундан ташқари, юридик шахслар томонидан тан олинмаган қарздорликлар аён бўлди. Тугатилган корхона, ширкат хўжаликларининг қарзлари ўз вақтида ёпилмаган. 2004 йилнинг охирги икки ойида туман электр тармоқларининг масъул ходимлари ўша вақтда фаолият кўрсатмаётган «Сазоғон» фермер хўжаликлари уюшмасига, тугатилган «Сарикўл», «Истиқлол», Амир Темур номли ширкат хўжаликларига гўёки электр энергияси берилди, деб қалбаки ҳужжатлар билан қарийб 200 миллион сўмлик қарзни мана шу хўжаликлар ҳисобига ёзиб қўйишган. Ғирромлик натижасида сунъий равишда келтириб чиқарилган бу каби эгаси тасдиқланмаган қарзларнинг жами суммаси 1,5 миллиард сўмга яқинлашиб қолади. Айни вақтда бундай ҳолатлар бўйича йиғилган ҳужжатлар қонуний чора кўриш учун туман прокуратурасига тақдим этилган.

Туманда нақд пул тушуми режаси биринчи чоракда ошиғи билан бажарилди. Чунки бу борада ҳам қатъий назорат ўрнатилган. Шунга қарамай, айрим масъул ходимлар ва тадбиркорлар белгиланган қонун-қоидаларни четлаб ўтишга, нақд пул тушумларини банкка топширмай яшириб қолишга уринишмоқда. Бундай қинғирлик оқибатда уларнинг ўзларига зарар келтираяпти. Масалан, охирги ойда туман ДСИ томонидан 9 та хўжалик юритувчи субъектга нисбатан бир ҳафта нақд пул топширмагани учун Нуробод туман пул-кредит сиёсати комиссиясига тақдимнома киритилди. «Нуробод деҳқон бозори», «Нуробод нурли булоқ» ихтисослашган мол бозори МЧЖларда тартиб ўрнатилиб, охирги ойларда патта тўлови бўйича топшириладиган нақд пул миқдори муттасил ошиб бораётир. Бироқ юридик шахс мақомига эга 3 та хўжалик юритувчи субъектда қонунбузарлик ҳолатлари аниқланиб, жаримага тортилди.

Ҳукумат қарорига мувофиқ товарларнинг қонуний савдосини таъминлашга катта эътибор қаратилмоқда. Тадбиркорларга қонун талаби, уларнинг ҳуқуқлари, жавобгарлиги доимий равишда тушунтирилмоқда. Назорат текширувлари жараёнида савдога ноқонуний чиқарилган 160 дона аудиокассета, 18 литр ўсимлик ёғи, 25 шиша ароқ, 45 қути тамаки маҳсулотлари мусодара қилинди.

Бир нарсани ҳар ҳолда қониқиш билан таъкидлаш мумкин. Нуробод туман бозорларида, хусусий савдо шахобчаларида етарлича тартиб ўрнатилди. Бу эса аҳолига сифатли, кафолатланган маҳсулот етказиб берилишида муҳим омил бўлаяпти.

Р. ҚУРБОНОВ,
«Ишонч» мухбири

БОЛА КУЛГАН ЮРТДА БАХТ КУЛАДИ

Донишманд бир зотдан сўрашибди:
— Дунёда энг самимий, беғубор инсон ким?
— Бола, - деб жавоб берибди аллома.
— Унда, энг гўзал нарса нима?
— Гўдак табассуми.
— Инсон ҳаётининг мазмуни нимада?
— Болаликдаги тарбияда.
— Энг катта бойлик нимада?
— Фарзандлар камолида.

Дарҳақиқат, бола қалби энг покиза туйғулар ватани, оламни ёғдуга тўлдирадиган самимият ошёни. Болалар инсоният чаманзорининг гулу ғунчалари. Уларнинг шодон кулгулари билан дунё обод. Шу боис бола кулган юртда бахт кулади, болалари соғлом юрт эса қудратли бўлади, фарзандлари билимли миллатнинг номи эзгуликка туташиб кетади.

Ҳаётда эса ҳар бир инсоннинг мўътабар орзуси, умр бўйи астойдил интилган мақсади соғлом, баркамол фарзанд тарбиялаб, элга қўшишдир. Ана шу эзгу мақсад мустақиллик туфайли она Ўзбекистонимизда энг устувор вазифа қилиб белгиланди. Энг муҳими, соғлом авлодни камолга етказиш давлат сиёсати даражасига кўтарилди. Баркамол авлодни тарбиялашдек залворли юмушини сидқидилдан адо этган мўътабар шахсларни тақдирлаш учун мамлакатимизда «Соғлом авлод учун» деб номланган биринчи орден таъсис этилди. «Соғлом авлод учун» халқаро жамғармаси тузилди.

Ҳа, буюк давлатни соғлом миллат, соғлом авлодгина қура олади. Соғлом авлод эса аввало жисмонан бақувват, қолаверса, баркамол, соғлом фикрли, энг муҳими, маънавияти юксак, билимдон, ватанпарвар бўлиши талаб этилади. Донишманд ота-боболаримиз ҳам авлодлар соғлиги, етти пуштининг тозалиги, насл-насабининг нечоғли етуклигига эътибор қаратганлар. Ҳам жисмонан, ҳам руҳан соғлом фарзандни вояга етказиш, улар камолини ўйлаб яхши ният билан тўйлар қилиш, уй қуриш, дарахт ўтқазиш халқимиз учун азалий анъана ва қадриятга айланиб кетган. Бир сўз билан айтганда, фарзанд келажаги, бахту саодати миллатдошларимиз умрининг мазмуни, орзу-ҳаваслари сарчашмаси ҳисобланади. Шу боис ўғлини уйлантирадиган, қизини куёвга узатаётган ота-она бўлажак қудаларнинг етти аждодини сўраб, билишган. Соҳибқирон Амир Темур ҳазратларининг шахсан ўзлари салтанат юмушларига қарамай, ўғиллари, набираларини уйлантириш ниятида келин бўлажакнинг насл-насабини суриштирган эканлар. Оилани салтанат келажаги деб ҳисоблаб, уни давлат иши билан тенг кўрганлар. Соҳибқироннинг оила муқаддаслиги ҳақидаги сиёсатини Клавихо шундай таърифлайди:

"Темур атрофидаги ёлғиз кишиларни ўзи бош бўлиб уйлантириб қўяр ва уларнинг турмуши изга тушиб кетиши учун шароит ҳозирлар эди. Никоҳ, оила масаласига бош қўшиш масъулиятини ҳис этиб, ўз ақлу фаросати, дидига ишонган ҳолда Амир Темур бу нозик ишга аралашарди.»

Қолаверса, болалигиданоқ улуғ ишларга масъуллик нуқтаи назарида улғайган Амир Темур ўғиллари ва набиралари тарбиясини ҳар лаҳзада назорат қилиб турган. Энг аввало, уларнинг жасур, мард ва ҳалол, машаққатларга чидамли, шу билан бирга илм-маърифатли бўлиб улғайишларига эътибор берган. Маърифатпарвар Фитрат эса оиланинг муқаддаслиги ҳақида сўзлаб: "Уйланмоқнинг биринчи мақсади фарзанддир. Авлодни тарбиялаш инсониятнинг хизматидир. Қачонки, биз яхши ахлоқ эгаси бўлган фарзандларни тарбияласак, шундагина бўйнимиздаги бу хизмат мажбурияти соқит бўлади. Кимки, бадахлоқ болани тарбия этса, инсониятга хизмат эмас, балки душманлик қилган бўлади", деб ёзади. Аллома зот ота-онанинг биринчи вазифаси жамиятга нафи тегадиган фарзандни тарбиялашдир, деган ғояни илгари суради ва оиланинг келажаги, қолаверса, миллатнинг, халқнинг истиқболи фарзандларнинг ўз ота-онасидан олган тарбияларига боғлиқлигини алоҳида таъкидлайди.

Ҳаёт абадийлиги эса биринчи навбатда саломатликка боғлиқ. Тарих сабоқларидан маълумки, соғлом фикр, соғлом куч ҳамма замонларда ҳам қудрат тимсоли бўлиб келган. Негаки, фақат соғлом авлодгина ҳаётни, турмушни файзли эта олади, жамиятга руҳий уйғоқлик бахш этади. Шунингдек, инсонни саодатга элтувчи омиллардан яна бири соғлом фикр бўлса, иккинчиси комил тарбиядир. Бу эса болани ҳам маънан, ҳам жисмонан етук қилиб тарбиялашга асосланади. Шарқ табобати билимдони Абу Али ибн Сино эса гўдак тарбияси ҳақида шундай лутф қилади:

Онасининг қорнидаёқ
гўдакни қил эҳтиёт,
Унга бирор офат етмай,
туғилсин у барҳаёт.
Она қони тоза бўлсин,
овқатига бўл сергак,
Токим, ўшал тоза қондан
озуқа олсин гўдак.

Бола саломатлиги, аввало онага боғлиқдир. Соғлом бола соғлом онадан дунёга келади.

Доно зотларнинг таъкидлашларича, фарзанд тарбияси она жисмида бола пайдо бўлган кундан бошланиши зарур. Шубҳасиз, онадаги ҳар қандай руҳий ҳолат, кечинмалар мурғак гўдак вужудига салбий таъсирини кўрсатади. Бу эса ўз навбатида оиладаги соғлом муҳитга боғлиқдир. Эртасини ўйлаган ҳар бир ота-она соғлом насл, соғлом зурриёд қолдиришни ўйлайди. Минг афсуски, мамлакатимизда оила манфаати, соғлом авлод камоли давлат сиёсати даражасига кўтарилганига қарамай, айрим кишилар нафақат ўз соғлиқлари, балки фарзандлари саломатлигига ҳам кўр-кўрона муносабатда бўладилар. Улар билмайдики, қатор-қатор машиналар, данғиллама иморатлари бор одам бой эмас балки оиласи тинч, соғлом, одобли, ақлли фарзандлари бор инсон чинакам бойдир...

Ҳақиқатан ҳам бу ёруғ дунёдан инсондан қоладигани фарзанддир.

Ватаннинг нурли келажаги, бахти бўлмиш баркамол авлод илму одоб, меҳнат ва тарбия орқали шаклланади. Мустақиллик йилларида соғлом авлод камоли йўлида тенгсиз эзгу ишлар амалга оширилди. Келажагимиз эгалари бўлмиш болажонларга меҳрибонлик кўрсатиш, фарзандларимизни ҳар жиҳатдан баркамол инсон этиб вояга етказиш, соғлом авлодни камол топтириш, оналар ва болалар соғлигини муҳофаза қилиш касаба уюшмаларининг долзарб вазифаларидан ҳисобланди. "Соғлом авлод", "Она ва бола", "Сиҳат-саломатлик йили" Давлат дастурларига асосан кенг кўламли тадбирлар амалга оширилди. Республиканинг энг сўлим оромгоҳларида "Она ва бола" бўлимлари ташкил этилди. Бу йил болалар ёзги оромгоҳларида 250 мингдан зиёд болажонларнинг дам олиши режалаштирилган. Бу ўтган йилдагига нисбатан 40 фоиз кўпдир. Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси шу мақсадда икки миллиард сўмдан зиёд маблағ ажратди. Йўлланмаларнинг 10 фоизи эса қаровчисини йўқотган ва кам таъминланган оила фарзандларига бепул берилиши кўзда тутилган. Бундан ташқари, Оролбўйи минтақаси болаларини соғломлаштиришни ташкил этишга ҳам алоҳида аҳамият қаратилмоқда. Айни кунда мавжуд оромгоҳлар касаба уюшмалари саъй-ҳаракати билан қайта таъмирланиб, болажонларнинг севимли масканига айлантирилди.

Соғлом авлод камоли касаба уюшмалари фаолиятининг ажралмас қисмидир. Халқаро болаларни ҳимоялаш куни муносабати билан Республика касаба уюшмалари Федерацияси ва мавжуд тармоқ Марказий кенгашлари, шунингдек, барча қуйи босқичларда кўнгилочар байрам тадбирлари уюштирилмоқда, болажонларга совға-саломлар инъом этилмоқда.

Айниқса, Меҳрибонлик уйлари тарбияланувчиларига алоҳида ғамхўрлик кўрсатилади. Уларга касаба уюшма совға-саломлари топширилади.

А.ҚОДИРОВА,
«Ишонч» мухбири

1 июн - Халқаро болаларни ҳимоя қилиш куни

КЎНГИЛЛАР ТОҒДЕК КЎТАРИЛДИ

Болалик... Бу сўз замирида аввало самимийлик, беғуборлик, ростгўйлик, энг покиза туйғулар, меҳр мужассам. Ахир бола қалбидан пок, унинг нигоҳидан беғуборроқ рангин нур борми дунёда!

Мамлакатимизда болаларга ғамхўрлик кўрсатиш амалий чоралари белгиланиб, уларнинг энг яхши, жаҳон андозалари талабларига жавоб берувчи таълим масканларида билим олишлари, соғлом ва баркамол инсонлар бўлиб улғайишлари, жисмонан ва руҳан камол топишлари учун барча имкониятлар яратилган. Чунки Президентимиз таъкидлаганларидек, "Фарзандларимиз биздан кўра кучли, доно, билимли ва албатта бахтли бўлишлари шарт".

Шайхонтаҳур туман ҳокимлиги, хотин-қизлар қўмитаси ва унинг қошидаги "Оила" маркази ташаббуси билан Халқаро болаларни ҳимоя қилиш кунига бағишланган байрам тадбири ташкил этилди. Тадбирда туман маҳаллаларининг кам таъминланган, кўп болали, ёлғиз оилалари, мактаб-интернат тарбияланувчиларидан 300 нафар ўғил-қиз қатнашди.

Байрамона безатилган дастурхон, ажойиб куй ва қўшиқлар, кўнгилочар ўйинлар болалар кўнглини завққа тўлдирди. Болажонларнинг ҳар бирига "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракатининг туман бўлими томонидан ўқув қуроллари, бадиий адабиётлар, турли-туман ширинликлардан иборат совғалар топширилди. Қизил ярим ой жамияти эса 37-мактаб-интернати тарбияланувчиларига 150 минг сўмлик кийим-кечак ҳадя этди.

"Оила" маркази томонидан уюштирилган яна бир ажойиб тадбир - совринли лотерея ўйини ғоят қизиқарли кечди. Унда ғолиб бўлган болажонлар бир-биридан чиройли юмшоқ ўйинчоқлар, коптоқ, радиола каби ютуқларни қўлга киритдилар.

- Мақсадимиз ўғил-қизларимизнинг маънавий дунёқарашини ўстириш, кўнгилларини хушнуд этиш, бу орқали ўқишларида янги муваффақиятлар сари руҳлантиришдир, - деди Шайхонтаҳур тумани ҳокими ўринбосари, хотин-қизлар қўмитаси раиси Фарида Акбарова. - Чунки, ёш авлоднинг баркамол, ҳар томонлама соғлом, Ватанга содиқ, эл-юртга садоқатли инсонлар бўлиб етишишларига ҳисса қўшиш ҳар биримизнинг бурчимиздир. Шу боис бугунги тадбирнинг маданий-маърифий жиҳатларига алоҳида эътибор қаратилди. Шунингдек, ўғил-қизларимиз моддий ва маънавий рағбатлантирилди.

— Ёзги таътилда бўш вақтимни бадиий китобларни мутолаа қилишга сарфламоқчи эдим, - деди шодлигини яшира олмай 7-синф ўқувчиси Юлдуз Нурмуҳамедова. — Мана энди ажойиб китобларга эга бўлдим. Ўқув қуролларимнинг ҳам бир қисми тахт бўлди.

Кам таъминланган, ёлғиз оилалар фарзандлари пойтахтимиздаги мафтункор маскан — "Тошкентленд" истироҳат ва дам олиш боғига ҳам ташриф буюрдилар.

Бу ерда улар бир-биридан қизиқарли аттракционлар, от-ўйинию, эртаклар оламига саёҳат қилдилар. Афсонавий Африка ўрмонларида бўлиб, ҳайвонот дунёси билан танишдилар.

- Ушбу тадбир ташкилотчиларидан бўлган "Умр" Республика ногирон болалар ва ўсмирларга ёрдам бериш жамоатчилик марказига маҳалламиз номидан беҳад миннатдорчилик билдирамиз, - дейди "Каттабоғ" маҳалла фуқаролар йиғинининг хотин-қизлар қўмитаси раиси Навбаҳор Рихсиева. - Болажонлар учун ҳадя этилган совғалар улар кўнглини тоғдек кўтарди. Зеро, ўғил-қизларга кўрсатилаётган меҳр, эзгу ишлар келажакда албатта ўз мевасини беради.

М.ЎРМОНБЕКОВА

ҒОЛИБЛАР МУНОСИБ ЭЪЗОЗЛАНДИ

Куни кеча пойтахтдаги Мирзо Улуғбек номли маданият ва истироҳат боғида Тошкент шаҳар кичик бизнес, матлубот кооперацияси, савдо ходимлари ва хусусий тадбиркорлар касаба уюшма Кенгашининг 1 июн - Халқаро болаларни ҳимоя қилиш кунига бағишланган спорт мусобақалари бўлиб ўтди. Унда Тошкент шаҳрининг барча туман касаба уюшма ходимлари иштирок этишди.

Тадбирни Кенгаш раиси ўринбосари А.Ишонхўжаев кириш сўзи билан очди. Мусобақа иштирокчилари шоҳмот-шашка, стол тенниси ҳамда «Отам, онам ва мен» каби спорт турларида беллашдилар.

Мусобақа сўнгида ғолиблар аниқланиб, уларга қимматбаҳо совға ва фахрий ёрлиқлар топширилди. Фаол иштирок этган касаба уюшма аъзоларининг фарзандларига ва ота-оналарга бепул спорт кийимлари ҳамда ушбу боғнинг барча аттракционларида сайр қилиш учун бепул чипталар берилди.

Ш. ШАМШИЕВА

СОҒЛОМ ФИКР, СОҒЛОМ КУЧ - ҚУДРАТ ТИМСОЛИ

Шунга ҳам ҳаш-паш дегунча 20 йил ўтибди. 1985 йили Тошкент Педиатрия тиббиёт институти ўқув-илмий, даволаш базасида болалар клиникаси ташкил этишга қарор қилиниб, бунинг учун Бўзсувнинг сўлим, баҳаво масканидан 17 гектар ер майдони ажратилган эди.

Ҳозирги кунга келиб, клиниканинг 10 та корпусида 20 га яқин турли шифо бўлимлари, институтнинг 16 кафедраси жойлашган бўлиб, 300 бемор даволаниши учун шарт-шароитлар муҳайё этилган.

Шифохонада йилига 20 мингга яқин бемор мурожаат қилади, шундан 50-60 фоизи даволаниш учун ётқизилади. Қолганларга кундузги даволаш марказида муолажа олиш тавсия этилади. Бу ерда институт талабалари таҳсил олиш билан бирга, амалий машғулотларда қатнашиб, муолажа, жарроҳлик ва бошқа бўлимларда ўз билим ва малакаларини ошириб борадилар.

Беморларнинг 80 фоизи вилоятлардан келишади. Улар учун 180 ўринли жарроҳлик, яъни кўз касалликлари, травматология ва ортопедия, нейрохирургия, кардиохирургия, пластик хирургия, нефрология-сунъий буйрак, 120 ўринга эга бўлган умумий терапия ҳамда гўдак болалар бўлимлари фаолият юритмоқда.

Институтнинг 108 нафар педагог-мутахассислари, олий тоифали профессор-ўқитувчилар талабаларга таҳсил бериш билан бир вақтда бемор болаларга аниқ ташхис қўйиш, уларнинг яхши даволанишларида яқиндан кўмак бермоқдалар.

Ходимларнинг 100 нафардан зиёди илмий унвонларга эга мутахассислар эканлигининг ўзиёқ шифохона нуфузи қай даражадалигини англатади.

Клиникада замон билан ҳамнафас бўлишга интилиш кучли. 2003 йилда пластик хирургия-жарроҳлик бўлими очилганини ҳам ана шу изланиш самараси дейиш мумкин. Бу борада Жанубий Кореядаги «Ёнсей» университети тиббиёт бўйича мутахассислари билан ҳамкорлик йўлга қўйилган.

Умуман хориж мутахассислари билан узвий алоқалар истиқлол йилларига тўғри келади. Яқинда, АҚШ ва Германия тиббиёт соҳаси билимдонлари билан болалар кўз касалликлари масалаларига оид қўшма конгресс ўтказилди. Кардиохирургия бўйича чет эл мутахассислари билан ҳамкорлик йўлга қўйилди. Институт ва шифохона мутахассис-врачлари АҚШ, Корея, Грузия мамлакатлари, шунингдек, Москва, Санкт-Петербург шаҳарларида бўлиб, ўз малака ва тажрибаларини ошириб қайтдилар.

Шифохонада ҳозирги кунда ташхис қўйиш ва даволаш бўйича 100 дан зиёд турли медицина аппаратлари мавжуд. Чет эл юрак касалликларини аниқловчи «ЭХО-кардиограф» аппаратининг келтирилиши, шифокорлар ишини анча осонлаштирди.

Бу ерда беморлар учун дорихона, лаборатория, марказлашган қон қуйиш, стерилизация бўлимлари ҳам мунтазам ишлаб турибди.

Сиҳат-саломатлик йили дастурида чет эл мутахассислари билан ҳамкорликни янада кучайтириш, мутахассисларнинг малака ва тажрибаларини муттасил ошириб бориш, даволашнинг янги-янги усулларини қўллаш сингари қатор тадбирлар ўрин олган.

Эзгулик ҳеч қачон ерда қолмайди. Ўтган йиллар мобайнида ушбу тиббиёт масканида болалар касаллиги олдини олиш, муолажага янгича ёндошиш доимий эътиборимизда бўлди, - дейди бош ҳаким, профессор Т.Аъзамхўжаев. - Қўлигул, самимий, ширинсўз шифокорлару ҳамшираларнинг мўъжизакор қўлларидан шифо топиб, соғ-омон оиласига қайтган минглаб инсонларнинг сидқидилдан айтган миннатдорчилик сўзларини эшитишдан ортиқ бахт бор эканми?

Р.ОРИПОВ,
«Ишонч» мухбири

БЕПУЛ ЧИПТАЛАР ТАРҚАТИЛДИ

Халқаро болаларни ҳимоя қилиш куни муносабати билан Яккасарой туман ҳокимияти Республика ва шаҳар Соғлом авлод учун таянч маскани ҳамкорлигида байрам тадбири уюштирди. Унда туманда яшовчи болажонларга совға сифатида турли кўнгилочар масканларга бепул чипталар тарқатилди. Ушбу хайрли тадбирга ҳаммаси бўлиб 800 минг сўмга яқин маблағ сарфланди. Бобур номидаги истироҳат боғи, «Ҳайвонот боғи» ва «Туркистон» саройининг ёзги биноси байрам кунлари жажжилар ихтиёрига берилади. Турли гуруҳлар иштирокида концерт дастурлари намойиш этилади. Бу каби тадбирлар болажонларнинг вақтини мазмунли ўтказиш ва кайфиятини кўтаришга хизмат қилади, албатта.

Р.СОБИРОВА

«Ишонч» ҳуқуқий маслаҳатхонаси

Саволларингизга Тошкент Давлат юридик институти магистранти Алишер Саидов жавоб беради

САВОЛ: Давлат органларининг фуқаролар мол-мулкини бекор қилишга қаратилган қарори устидан судга шикоят қилиш ҳуқуқи қандай амалга оширилади?

ЖАВОБ: Мулк ҳуқуқини бекор қилиш асослари ичида мулкдорнинг мол-мулкини бевосита олиб қўйишга қаратмаган ҳолда мулк ҳуқуқининг бекор қилиниши ҳам мавжуд.

ФКнинг 206-моддасига асосан давлат органининг мулкдорнинг мол-мулкини олиб қўйишга бевосита қаратилмаган қарори муносабати билан, шу жумладан мулкдорга қарашли уй, бошқа иморатлар, иншоотлар ёки экинлар жойлашган ер участкасини олиб қўйиш тўғрисидаги қарори муносабати билан мулк ҳуқуқининг бекор қилинишига қонунларда белгиланган ҳоллар ва тартибдагина йўл қўйилади. Бунда мулкдорга олиб қўйилган мол-мулкка тенг мол-мулк берилади ва унинг кўрган бошқа зарарлари тўланади ёки мулк ҳуқуқи бекор қилиниши билан етказилган зарар тўла ҳажмда қопланади.

Мулк ҳуқуқининг бекор қилинишига олиб келадиган қарорга мулкдор рози бўлмаган тақдирда, бу қарор низо суд томонидан ҳал қилгунича амалга оширилиши мумкин эмас. Низони кўриб чиқиш вақтида мулкдорга етказилган зарарни тўлаш билан боғлиқ барча масалалар ҳам ҳал қилинади.

Лекин фуқаро ёки юридик шахс ўз мол-мулкини олиб қўйилишини ноқонуний деб ҳисобласа бу хусусда судга даъво билан мурожаат қилиши мумкин.

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 44-моддасига асосан ҳар бир шахсга ўз ҳуқуқ ва эркинликларини суд орқали ҳимоя қилиш, давлат органлари, мансабдор шахслар, жамоат бирлашмаларининг ғайриқонуний хатти-ҳаракатлари устидан судга шикоят қилиш ҳуқуқи кафолатланади.

Собиқ мулкдорнинг судга мурожаат этишида Ўзбекистон Республикасининг 2002 йил 13 декабрда қабул қилинган "Фуқароларнинг мурожаатлари тўғрисида"ги қонунининг янги таҳрири асосида ва ФПК талаблари асосида судга мурожаат қилиши мумкин.

"Фуқароларнинг мурожаатлари тўғрисида"ги қонуннинг 3-моддасида Фуқароларнинг мурожаат этиш ҳуқуқи белгиланган бўлиб, унга асосан Ўзбекистон Республикаси фуқаролари давлат органларига аризалар, таклифлар ва шикоятлар билан мурожаат этиш ҳуқуқига эга.

Фуқароларнинг мурожаат этиш ҳуқуқидан фойдаланишлари бошқа шахсларнинг, жамият ва давлатнинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларига путур етказмаслиги керак.

Хорижий давлатларнинг фуқаролари ва фуқаролиги бўлмаган шахслар Ўзбекистон Республикаси давлат органларига ушбу қонунга мувофиқ мурожаат этиш ҳуқуқига эга.

Фуқаронинг даъво билан мурожаат этишида даъво муддати жорий қилинмайди. Демак фуқаронинг бузилган ҳуқуқларини тиклаш мақсадида судга мурожаат этиш ҳуқуқи кафолатланган.

САВОЛ: Бола ҳуқуқларининг кафолатлари ҳақида тушунча берсангиз.

ЖАВОБ: Асосий қонунимизнинг 63-моддасида "Оила-жамиятнинг асосий бўғинидир ҳамда жамият ва давлат муҳофазасида бўлиш ҳуқуқига эга" деб ёзилган. Маълумки, оила жамиятнинг муҳим бўғини сифатида болалар тарбиясида катта аҳамият касб этади. Оиладаги ота-она ҳамда фарзандлар ўртасидаги муносабат нафақат оила қонунчилиги билан, балки жамиятда муҳим қадрият сифатида шаклланган аҳлоқ нормалари билан ҳам тартибга солинади.

Оила аъзоларининг бир-бирларига бўлган иззат-ҳурмати, муомаласи оиладаги маданиятни ифодалайди. Бундай оиладаги маданият фарзандларнинг яхши тарбия олишларида муҳим ўрин эгаллайди. Ўзбекистон Республикаси Оила кодексининг 19-моддасига мувофиқ эр-хотин оилада тенг ҳуқуқлардан фойдаланадилар ва улар тенг мажбуриятларга эгадирлар деб кўрсатиб ўтилган. Ҳар бир ота-она ўз фарзандини тарбиялаш ва камолоти учун жавобгар ҳисобланадилар. Улар ўз болаларининг соғлиғи, жисмоний, руҳий, маънавий ва аҳлоқий камолоти ҳақида ғамхўрлик қилишлари шарт.

Ота-оналик ҳуқуқи болалар манфаатига хилоф равишда амалга оширилиши мумкин эмас. Болаларнинг ҳуқуқ ва манфаатлари қонун билан ҳимояланиб, бахтиёр ёшликни таъминланиши кўзда тутилади.

САВОЛ: Мулк ҳуқуқи ва уни бекор қилиш тушунчаси ҳақида тўхталиб ўтсангиз.

ЖАВОБ: Мулк ҳуқуқини бекор қилиш масаласига тўхталишдан аввал фикримизча мулк ҳуқуқи ўзи нима? - деган саволга жавоб бериш мақсадга мувофиқ. Умуман инсоният яшаб турган бу жамиятнинг иқтисодий негизини мулк ташкил этади ва айнан ушбу мулк жамиятда инсоннинг ижтимоий-иқтисодий ўрнини белгилаб беради. Тўғри инсонлар жамиятда сиёсий жиҳатдан тенг бўлиши мумкин. Лекин улар ҳеч қачон иқтисодий жиҳатдан тенг бўла олмайдилар. Буни сунъий юзага келтириш эса жамиятни ҳалокатга учратиши табиий.

Кишилар меҳнати билан яратилган ёки табиатдан ўзлаштирилган моддий бойликлар ҳар доим мулк бўлиб келган. Мулкий муносабатларсиз, иқтисодий муносабатлар, ишлаб чиқариш жараёни ўз мазмунига эга бўлмайди.

Миллий қонунчилигимиздаги мулк ҳуқуқига берилган таъриф мулкдорнинг ўз мулкига нисбатан муносабатининг барча ҳуқуқий жиҳатларини қамраб олади. Шу билан бирга, ушбу таърифда учинчи шахсларнинг мулкдор мулкига муносабатларининг энг муҳим қонуний асоси кафолатланган. Яъни, мулкдорнинг мулк муҳофазалай олиши императив меъёр сифатида мустаҳкамланган. Бу ҳам бўлса, ўз навбатида мулкдор мулк ҳуқуқини мажбурий маънода муқаддаслигини ифодалайди.

(Давоми бор)

БЕРУНИЙЛИК ЗАРДЎЗ

Зардўз Шарифа Болтабоевани берунийликлар яхши билишади. Негаки, бу қўли гул аёл ёшлигидан моҳир зардўзлиги билан ҳамшаҳарлари эътиборига тушган.

Табаррук 78 ёшни қаршилаган момо кексалик гаштини суриш ўрнига ҳамон изланишда, меҳнат қўйнида. Чарчаш нималигини билмайди. Шогирдларини атрофига тўплайди-ю, зардўзчилик санъатининг янги қирраларини ўзлаштиришга, ўргатишга ошиқади.

Шарифа момо ва унинг шогирдлари яратаётган миллий зардўзчилик намуналарига кундан-кунга талаб ортмоқда. Келин-куёв либослари, дўппи, зарчопон дейсизми, ҳаммаҳаммасининг харидори бор. Кези-келса Шарифа ая дам олишга вақт тополмайди.

– Меҳнат қилса, меҳр топади, - дейди Шарифа момо. – Кўп йиллик меҳнатим эл назарига тушганидан хурсандман. Кўплаб шогирдлар етиштирдим. Фарзандларим ҳунаримни тутишди. Муҳими, касбимнинг давомчилари бор. Бу эса мени янада изланишга, меҳнат қилишга ундайди.

Суратда: зардўз Шарифа Болтабоева шогирдлари билан.

Б.АЛЛАШЕВ
(ЎзА) олган сурат

Оролбўйидан мактублар

Нукусни Жайҳун соҳилидаги дури-гавҳар деб аташади. Қорақалпоғистоннинг марказий қисмида, Амударёнинг ўнг қирғоғида жойлашган муаззам маскан кейинги йилларда бекиёс даражада ўзгариб, бетакрор жозиба касб этди. Оролбўйидаги йирик илм-фан, маданият ва саноат марказига айланди.

ЮЛДУЗЛАР ПОРЛАГАН ОСМОНИМ

260 мингдан ортиқ аҳоли яшаётган Нукус шаҳри мамлакатимиз иқтисодий ва ижтимоий тараққиётига қўшаётган муносиб ҳиссаси, мураккаб экологик шароитга қарамасдан, ҳаётнинг кўплаб соҳаларида юқори натижаларга эришаётгани, барча миллат ва элатлар ўртасида дўстлик ва тотувликни мустаҳкамлаш, миллий қадриятларни асраб-авайлаш ва бойитиш, ёш авлодни Ватанга муҳаббат ва садоқат руҳида тарбиялаш борасида амалга оширилаётган катта ишларни инобатга олиб ҳамда 70 йиллиги муносабати билан Президентимиз Фармонига мувофиқ 2003 йил 10 сентябрда «Дўстлик» ордени билан мукофотланди.

Шаҳарда ўзбеклар, қозоқлар, туркманлар, руслар, корейслар, татарлар, украинлар, қирғизлар ва бошқа миллат вакиллари Қорақалпоқлар билан аҳил ва иноқликда яшаб, меҳнат қилмоқдалар. Истиқлол шарофати билан шаҳарда кенг кўламли бунёдкорлик, ободонлаштириш ишлари амалга оширилди.

Янги қурилган шинам турар-жой бинолари, гўзал майдон ва хиёбонлар, театр ва музей, Фанлар академияси ва Бадиий академиянинг филиаллари, Қорақалпоғистон Давлат Университети, қатор институтлар, ўнлаб академик-лицей, касб-ҳунар коллежлари, спорт мажмуалари, бозорлар, замонавий талабга жавоб берадиган аэропорт, темир йўл вокзали ва бошқа муҳташам иморатлар шаҳар чиройига-чирой қўшиб турибди. И. Савицкий номидаги Санъат музейида Оролбўйи халқларининг қадим ўтмиши ва бугунги кунидан гувоҳлик берувчи 90 мингга яқин экспонат сақланмоқда.

Республика пойтахтини Хўжайли тумани билан боғлайдиган улкан кўприк, 20 километр узунликдаги кичик халқа йўли, 5000 томошабинга мўлжалланган амфитеатр, барча қулайликларга эга бўлган болалар спорт сарой бекиёс бунёдкорлик ишларининг амалдаги самарасидир.

Ватан остонадан бошланади. Ўзбекистоннинг Шимолий дарвозаси ўзгача гўзаллик кашф этиб, тобора яшариб, яшнамоқда. Нукус шаҳри қиёфасини ҳозирги замон меъморчилигининг андозалари талабларига жавоб берадиган даражада янгилаш, мамлакатимизнинг кўркам аҳоли масканларидан бирига айлантириш дастури изчил амалга оширилмоқда.

Иқтисодий ислоҳотларни эркинлаштириш, тадбиркорлик ва хусусий секторни ривожлантириш, халқ хўжалигининг барча тармоқларини тараққий эттириш ва аҳолини ижтимоий ҳимоялашга жиддий эътибор қаратилган.

Саноат маҳсулотлари ишлаб чиқариш 20 миллиард сўмликка етди. Халқ истеъмол моллари тайёрлаш 16225,1 миллион, чакана савдо 33555,4 миллион, пулли хизмат 13121,5 миллион, маиший хизмат кўрсатиш 1373,3 миллион сўмни ташкил этди. Бош пудрат бўйича 19660,1 миллион сўмлик қурилиш ишлари бажарилди. Бюджетга 14232,9 миллион сўм даромад туширилиб, режа оширib уддаланди.

Қорақалпоғистон сифат ва сертификатлаш маркази, «Нукус темир-бетон буюмлари», вино заводлари, полиграфкомбинат, «Қорақалпоқдонкаби 20 дан ортиқ саноат корхоналари ялпи маҳсулот ишлаб чиқаришни 1 - 1,5 баробарга кўпайтирдилар.

Хориж инвестициялари асосида янгидан 3 та қўшма корхона ташкил этилди ва уларнинг сони 15 тага етди. Чет эл сармоялари билан ишлайдиган жамоалар тайёрлаган маҳсулот ва кўрсатилган хизматлар қўлами 4812,3 миллион сўмликдан ошиб кетди ёки 4,3 баробарга кўпайди. 733,3 минг АҚШ доллари миқдоридаги маҳсулот чет элга экспорт қилинди.

Шаҳар ҳам энига, ҳам бўйига кенгаймоқда. 220 квадрат километрлик кенг ҳудудда 3 та посёлка ва 32 та маҳалла мавжуд. 447 та кўп қаватли уй-жой бўлиб, 25 та уй-жой мулкдорлари ширкатига бирлашган. 361 та турар-жой таъмирланди. Жорий йилда яна 66 та уй мукаммал таъмирланади.

2005 - 2006 қиш мавсумига тайёргарлик юмушлари тезкорлик билан олиб борилаяпти. Электр энергияси, иссиқлик, ичимлик суви, табиий газ тармоқлари ва бошқа инженерлик коммуникациялари мавсумга пухта шайланмоқда.

Баҳорда уюштирилган ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш икки ойлигида маҳалла қўмиталари, саноат, қурилиш, транспорт, аҳолига коммунал-маиший хизмат кўрсатиш ташкилотлари, олий, ўрта махсус ўқув юртлари, мактаблар жамоалари фаол қатнашиб, 125 минг туп дан ортиқ кўчат ва гуллар ўтқазилди. Хиёбонлар, кўчалар, истироҳат боғи ва дам олиш масканлари тартибга келтирилди. Оқмангит гузрогида яшовчи Жузгелди Бўлекбаев ўз уйи атрофидаги 1 гектар ташландиқ майдонни 5 минг туплик тераккорзорга айлантирди. Амфитеатр, болалар спорт мажмуасига ўтирғичлар ўрнатилди. Болалар «Аквапарки»даги ўйингоҳ ва чўмилиш ҳавзалари кичкинтойлар билан ҳамиша гавжум.

Республика Миллий боғи ҳудудидаги «Шодликовул» массивини қайта қуриш режалаштирилган. Марказий деҳқон ва «Ойдин йўл» бозори, савдо дўконлари тўлиқ таъмирланди. Кичик халқа йўли давом эттирилиб, Қизкетган каналига кўприк қурилади.

Келгусида Нукусни 350 минг киши яшайдиган йирик шаҳарга айлантириш учун 2010 йилга мўлжалланган бош лойиҳа ишлаб чиқилаяпти. Шаҳарнинг шимолий, марказий ва жанубий қисмларида қайта қуриш ишлари амалга оширилади. Хўжайли йўл шамолларидан асраш учун ихота ўрмонзорлари барпо этилади, манзарали дарахт ниҳоллари, анвойи гуллар экилади.

Ландшафт архитектурасидан фойдаланиб, яшил майдончалар ва фавворалар кўпайтирилади, салқин микроиқлим вужудга келтирилади. Сўлим боғ ва гулзорлар қулф уради.

– Халқимизнинг аҳил ва фидойи меҳнати юртимиз қиёфасини ўзгартирмоқда, - дейди биз билан суҳбатда шаҳар ҳокими, Қорақалпоғистон Жўқорғи Кенгеси депутати Ж. Бердихонов. - Мақсадимиз фуқароларимиз турмуш тарзини яхшилашдан иборат. Ҳар бир киши давлат ҳимоясида бўлади. Ижтимоий муҳофаза кучайтирилиб, ойлик маош, стипендия, пенсия ва нафақалар бир ярим баробар оширилади.

Нукус манзаралари... Орол денгизи инқирози туфайли юзага келган қийинчиликларга мардона бардош бераётган, чидамли ва бағрикенг, мард ва матонатли, содда ва танти, бир-бирига меҳрибон, оқ кўнгил фуқаролар умргузаронлик қилаётган улкан шаҳарни сарҳо гулга буркаётган келди. Олтин нурли, тунгги порлоқ Оролбўйининг сулув маскани ойдин келажакка очиқ юз билан боқмоқда.

Зеро, Ўзбекистон ва Қорақалпоғистон халқ шоири, Ўзбекистон Қаҳрамони Иброҳим Юсупов ёзганидек:

Юлдузлари очиқ осмоним,
Қизкетганга чўмилар оқшом.
Бахтли халқнинг обод инсони,
Асл фахри, мармар булоқсан.

И.ХИКМАТОВ,
«Ишонч» мухбири

Болалар спорти РАҒБАТ янги марраларга чорламоқда

Ўсиб келаётган ёш авлодни баркамол инсон қилиб тарбиялашда жисмоний тарбия ва спортнинг аҳамияти катта. Шу нуқтаи назардан болаларни кичик ёшиданоқ спортга жалб қилиш, айниқса, муҳим.

Кейинги йилларда Самарқанд вилоятида ҳам болалар спортини ривожлантириш борасида талайгина ишлар амалга оширилди. Қишлоқларда замонавий спорт мажмуалари қурилди. Бундан ташқари, ушбу дастур доирасида мактабларнинг спорт майдончаларини тартибга келтирилди.

Яқинда спорт мажмуалари учун 122,8 млн. сўмлик спорт жиҳозлари олиб берилди. Тўплар, гантеллар, енгил атлетика, бокс анжомлари, кураш ва гимнастика тўшамалари шулар жумласидандир. Масалан, Самарқанд шаҳри Сартепа даҳасидаги спорт мажмуаси 16,5 млн. сўмлик, Пахтачи туманидаги «Пахтакор» ширкат хўжалигидаги спорт мажмуи 10,9 млн. сўмлик, Кўшработдаги спорт мажмуи 8,6 млн. сўмлик жиҳозларга эга бўлди.

Спорт мажмуалари моддий базасининг мустаҳкамланиши оммавий спорт тадбирларини юқори савияда ташкил этишга имкон бераяпти. Хусусан, 2005 йилнинг ўтган тўрт ойида 30 га яқин мусобақалар ўтказилди. Бу тадбирлар «Болалар спортини ривожлантириш» жамғармаси вилоят бўлими ташаббуси билан «Сиёвуш» ватанпарварлик клуби, «Маҳалла» жамғармаси, «Камолот» ёшлар ижтимоий ҳаракати вилоят бўлими ҳамкорлигида ташкил этилмоқда. Жамғарманинг вилоят бўлими совринини учун ёшлар ва маҳаллалар ўртасида ўтказилган минифутбол, кураш, гимнастика, оилавий беллашувлар ҳеч кимни бефарқ қолдирмади. Бу мусобақаларда 3000 дан зиёд ёш спортчилар бевосита иштирок этди.

Энг муҳими, ушбу жараён барчанинг, айниқса раҳбарлар ва ота-оналарнинг спортга муносабати ижобий томонга сезиларли даражада ўзгаришига сабаб бўлди. Болалар ўртасида ўтказилаётган йирик мусобақалар кўпчилик ёшларни спорт билан шуғулланишга рағбатлантирмоқда.

Б.БОБОМУРОДОВ,
Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси Самарқанд вилоят филиали директори,
Р.МАҲКАМОВА,
«Ишонч» мухбири

Касаба уюшма тадбири

Мамлакатимизда жисмоний тарбия ва спортни ривожлантиришга катта аҳамият берилаяпти. Жумладан, Яккабоғ туманида бу борада амалга оширилаётган ишлар фикримиз далилидир.

СПАРТАКИАДА

ғолиблари вилоят босқичида

Яқинда таълим ва фан ходимлари касаба уюшма туман кенгаши ходимларининг VI спартакиадаси ўтказилди.

– Мусобақаларда туман мактабларининг 400 нафардан ортиқ педагог ходимлари қатнашдилар, - деди тармоқ раиси Тўрақул Пардаев. – Бу эса ходимларимизни жисмонан бақувват ва соғлом бўлишларига кўмаклашаяпти.

Ўқитувчилар спортнинг стол тенниси, шоҳмот ва шашка, арқон тортиш, мини футбол, армрестлинг турлари бўйича ўзаро куч синашдилар. Дастлаб, эркаклар ўртасида ўтказилган шоҳмот беллашувларида иштирок этган 105-мактаб директори Рўзимурод Даминов биринчи ўринни эгаллади.

Шашка мусобақаларида 29-мактаб ўқитувчиси Абдували Тошпўлатов ғолиб чиқди. Эркак ва аёллар ўртасида ўтказилган стол тенниси мусобақаларида мураббийлар ўзларининг чаққон ва эпчилликларини намойиш этдилар. Бунда омад 33-мактаб ўқитувчиси Исмоил Келдиевга насиб этди. Шуниси қувончлики, ушбу илм масканида меҳнат қилаётган хотин-қиз ўқитувчилар мусобақаларда фаол иштирок этдилар. Аёллар ўртасида ўтказилган беллашувларда ушбу мактаб муаллимаси Дилдора Туропова биринчи ўринни эгаллади.

Кейинги йилларда спортнинг армрестлинг турининг ривожланиши кишиларни янада соғлом бўлишини таъминламоқда. Бу тур бўйича спартакиадада иштирок этган 45-мактаб ўқитувчиси Акром Бобожонов, 60-мактаб ўқитувчиси Дилноза Чориевалар ҳамкасбларини доғда қолдирди.

Арқон тортиш халқимизнинг азалий удумларидан бири. Спортнинг оммавийлашиб бораётган ушбу тури билан қишинёзин бемалол шуғулланса бўлади. 58-мактаб жамоаси арқон тортиш мусобақаларида пухта ҳозирлик кўрганликларини исботлаб, биринчи ўринни эгалладилар.

Мини футбол бўйича мусобақаларда 61-мактаб жамоасига тенг келадигани топилмади.

Ғолиблар шу йил август ойида ўтказиладиган тармоқ ходимларининг VI спартакиадасида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритди.

Ш.СУЛТОН,
«Ишонч» мухбири

Шифокор маслаҳати

Оилада фарзандларнинг соғлом, жисмонан бақувват бўлиши ўз қўлимизда. Айниқса, болаларни ёшлигидан чиниқтириб бориш уларни ҳар хил хасталикларга чалинишдан асрайди. Ахир касалликни даволагандан кўра, унинг олдини олган маъқул, деб бежиз айтишмаган. Жисмоний машқ бола организмининг кислородга бўлган эҳтиёжини 8-10 мартага яхшилайди. Юрак-қон томирлар фаолиятини меъёрлаштиради, нафас тезлиги, юрак уриши 2,5-3 баравар ортади. Чиниқтиришнинг асосий воситалари эса ҳаво, қуёш ванналаридир. Қуёш ултрабинафша нурлари қон таркибини яхшилаб эритроцит, гемоглобин миқдорини кўпайтиради. Бу эса болаларнинг кайфиятини кўтаради, саломатлигини яхшилайди. Яланг оёқ юриш ҳам чиниқтиришнинг энг фойдали воситаларидан ҳисобланади.

ЖИСМОНИЙ МАШҚ

ЭНГ ЯХШИ ДАВО

Ҳаво билан чиниқтириш деб очиқ ҳаводаги уйқу тушунилади. Ёзда ҳаво ванналарини олиш об-ҳавога қараб белгиланади. Ақлий ва жисмоний меҳнат алмаштирилиб олиб борилса, бола ишчанлиги анча узоқ сақланади. Жисмоний тарбия дарсларининг очиқ ҳавода ўтказилиши мақсадга мувофиқ бўлади.

Болалар ва ўсмирлар бутун йил давомида турли ҳаракатдаги ақлий ёки жисмоний ишлар билан машғул бўладилар. Шу боис, ўсмир оқсилга бой таомларидан истеъмол қилиши лозим. Умумий овқат миқдорининг кучи 500-600 килокалорияга атрофида бўлиши тавсия этилади. Инсоннинг униб-ўсиши ва саломат бўлиши учун тўйимли овқатланиш, айниқса, болалик даврида ўсиб келаётган авлоднинг овқатланишига жуда катта аҳамият бериш керак, бунда овқатланишда меҳнатнинг хусусияти ва жадаллигинигина эмас, балки ўсмирлик даврининг анатомик-физиологик хусусиятларини ва ўсиш жараёнларини ҳам ҳисобга олиш даркор.

Организмнинг энергия сарфини қоплаш учун етарли миқдорда овқатланишдан ташқари, аъзо ва тўқималарнинг тузилиши ҳамда организмдаги физиологик жараёнларнинг меъёрида кечиши ҳам энг яхши нисбатларда бўлиши керак. Овқатнинг бекаму кўстлиги болалар организмининг турли касалликларга, айниқса, юқумли касалликларга чидамини, жисмоний қуввати ва меҳнат қобилиятини оширишни ёки аксинча, сифатсиз ва нотўғри овқатланиш эса болада эшитиш ва нутқ қобилияти ривожланишдан орқада қолишини келтириб чиқариши мумкин. Энг муҳими, оддий қоидаларга қатъий амал қилиш фойдадан холи бўлмайди.

Тарбия муассасаларидаги ҳаво болаларнинг соғлиги ва иш фаолиятига тўғридан-тўғри таъсир кўрсатади. Ёпиқ биноларда ҳаво вақти-вақти билан алмаштириб турилмаса, унда карбонат ангидрид гази, сув буғлари ортади, кислород миқдори камаяди, ҳавонинг чангланиши ва бактериал ифлосланиши кўпаяди. Натижада боланинг қобилияти пасайиб, тез чарчаб қоладиган бўлади. Буниннг олдини олиш учун хоналарни тез-тез шамоллатиб, озода сақлаш керак.

А.НАБИЕВ,
Тахиатош шаҳар ДСЭНМ бош шифокори

ОРЗУБЕКНИНГ ОРЗУЛАРИ

Гулистонлик Орзубек Шоимов халқаро мусобақаларда ғолиблик муваффақиятлари учун «Спорт устаси» унвонига сазовор бўлди.

Бокс бўйича ёшлар ўртасида беш карра Сирдарё вилояти чемпиони бўлган «чарм қўлқоп» устаси айни кунда Тошкент олимпия захиралари коллежида таҳсил олмоқда. У яқинда яна иккита халқаро мусобақада совринли ўринларни қўлга киритди. Донецкда шоҳсупанинг юқори поғонасига кўтарилди. Львовдаги беллашувларда эса иккинчи ўринга сазовор бўлди. Толдиқўрғонда ўтказилган турнирда эса «Энг яхши боксчи» деб эътироф этилди.

Таниқли мураббий М.Маҳмудовдан сабоқ олаётган Орзубекнинг орзулари юксак. У Покистонда ўтказиладиган Осиё чемпионатида иштирок этиш ниятида тинмай машқ қилмоқда.

(ЎзА)

Жиззах шаҳрида яқинда қад кўтарган Санъат коллежининг ташқи кўриниши.

Б.НОРҚУЛОВ олган сурат

ИЛК ЧАНГЮТГИЧ

Замонавий чангютгичлар билан илк чангютгич орасида жуда катта фарқ бор. Бу мослама 1901 йилда инглиз муҳандиси Сесил Бут томонидан яратилган. Бутнинг чангютгичи жуда катта бўлган. Уни буюртма асосида отларга юклаб мижознинг хонадонига олиб келишарди. Бир неча ишчи 250 метрлик шлангнинг бир учини хонага олиб кириб, қурилмани ишга солган. Шундан сўнг қулоқларини қоматга келтирувчи шовқин янграб, тозалаш жараёни бошланган.

Эшитганмисиз, ўқиганмисиз?

АТИРГУЛ ҲИДИ

Заҳириддин Муҳаммад Бобур атоқли давлат арбоби, саркарда, шу билан бирга истеъдодли шоир ва таржимон ҳамдир.

Бобур жуда мураккаб ҳаёт, кураш ва ижодий фаолият йўлини босиб ўтди. У инқирозга юз тутган темурийлар давлатини сақлаб қолиш ва мустаҳкамлаш, Ўрта Осиёда марказлашган йирик давлатни вужудга келтириш учун узоқ кураш олиб борди. Бироқ тарихий шароит бунга имкон бермади. Бобур Мовароуннаҳрда йирик бир давлат вужудга келтиришга кўп интилди. Унинг диққатини аввало бобоси Амир Темур пойтахти Самарқанд ўзига жалб қилди. Бироқ уни қўлга киритолмади. Ниҳоятда танг аҳволда қолган Бобур 1504 йилда 300 дан зиёдроқ йигити билан Афғонистонга қараб юрди. Шу юришда Бобур йўл-йўлакай афғон қабилаларини енгиб ўзига бўйсундириб борди. Айрим афғон беклари ўз навкарлари билан унинг қўшинига келиб қўшилдилар. Бобур урушсиз ва таловсиз Қобулни эгаллади. Ғазна вилоятини ҳам урушсиз қўлга киритди. Шундай қилиб, Афғонистонда катта кўмакт қозонади.

Бобур хос навкарлари ва беклари билан Ҳиротнинг ташқарисидаги кенг боғ-кўчадан кетиб бораётганда, девор тепасидан кимдир учтта атиргул ташлайди. Тўқ қизил гуллардан бири саман отининг ўсиқ ёлига илиниб қолганини кўрган Бобур девор тепасига қаради-ю, ёш бир қизнинг қўққис қоча олганини кўриб қолди. Кейин у гулни қўлига олиб, лабига яқинлаштирди.

Узоқда ястаниб турган Занжиргоҳ тоғларининг баланд чўққиларига қор тушганди. Ҳиротнинг кеч кузида очилган бу гулнинг хушбўй ҳиди димоғига урилган заҳоти жилований бехтиёр тортиб, отини тўхтатди. Узангига оёқларини тираб, эгардан бўй чўзиб, девор тепасидаги кизга тикилиб қаради. Энди унга қизнинг юзи очиқ кўринди. Бобур бу кўзларга ниҳоятда ярашган гулранг яноқлари аниқ кўринарди. Бобур бу қўчадан илгари ҳам ўтганди. Қиз авваллари ҳам уни кўриб, таниб қолган экани, кўзлари мўлтираб ва уялиб боқ згади, бу унинг салом бериганмиди ёки зайфларини нимиди? Ун етти-ўн саккиз ёшлардаги қизнинг жозибаси-ю мўлтираб боқиши Бобурга шундай таъсир қиладики, у бир лаҳза нима қилишни билмай эсанкираб турди.

Бу орада бошқа мулозимлар ҳам уни кўриб отларини тўхтатишди. Бобурни Музаффар мирзонинг Ҳирот бўйича доруғаси Юсуф Алибек кузатиб бораётган эди. Қиз ёшлардан кўриб қолганини кўриб, унга бир чошлари бор эди. Қиз ёшлардан кўринган-ю девор тепасидаги қизни таниб қолади:

- Ие, Моҳимисиз! Оббо, Моҳ чуқур, катта қиз бўлиб қолибсиз-а!

Қиз гўё янги ўзига келади-ю, лип этиб, девор ортига олиб кўздан ғойиб бўлади.

Юзи қандайдир ички оловнинг тафтидан қизарган, кўзлари ғалати чақнаган Бобур Юсуф Алибекдан шуни сўрайди.

- Ким? Ким дедингиз?

- Амирзодам, бу ҳовли султон сохибкиронинг узоқ қариндошларидан бирига қарашли. Қизнинг отаси Ҳусайн Бойқаронинг нуфузли девонбошиларидан эдилар. Борди-келдимиз бор эди. Ҳозир Қандаҳоргами, Ғазнагами кўчиб кетмоқчи эмишлар деб эшитдим.

Отлар юриб борарди. Бобур Моҳим деб аталган қизнинг тобора узоқда қолаётганини ўйлаб, кўнглида кучли бир армон сезди. Шунча кун Ҳиротда юриб, бу қизни нега фақат энди, жуҳаб кетаётган пайтда кўрди?

Бобур ҳали ҳам қўлида ушлаб бораётган гулга қаради. Бу гўзал қиз Ҳиротнинг бутун нафосатини ўз жозибаси билан мана шу гулга мужассам қилиб ясаётган, атир ҳид каби жойлаб берганга ўхшар эди. Бобур гулни яна бир ҳидлайди-ю, бошидаги салласининг қатига кўзга кўринмайдиган қилиб кистириб қўйди. Шундан сўнг ҳар икки ёш бир-бирини севиб қолишади. Бобур Моҳимнинг ота ва оғаларини Ғазнадан Қобулга таклиф қилади, кейин бу ерда Моҳим билан кўришиб, унга уйланади. Улар фарзанд кўришади. Бу бола келажакда Хумоюн номи билан тарихга танилади.

Н.СОЛИҲОВА тайёрлади

Тошкент шаҳар ҳокимияти Ободонлаштириш бош бошқармаси қошидаги Марказий йўл фойдаланиш бошқармаси ёпилиши муносабати билан эътирозлар қуйидаги телефонларда қабул қилинади:

148-14-61, 398-15-41, 148-10-18

Агросаноат мажмуи ходимлари касаба уюшма Хоразм вилоят Кенгаши жамоаси Хива туман Кенгаши раиси Исмоил Давлетовга волидаи муҳтарамаси

АЗИЗА аянинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

ISHONCH

МУАССИС: Ўзбекистон касаба уюшмалари Федерацияси

Бош муҳаррир Мирғиёс КАЮМОВ

Таҳрир ҳайъати:
Эркин Воҳидов, Сайёра Рашидова, Жория Алимхўжаева, Маъмура Одилова, Маҳмуджон Расулов, Элёр Ёқубов, Зайниддин Рихсиев (бош муҳаррир биринчи ўринбосари), Виктор Зверев (бош муҳаррир ўринбосари «Ишонч-Доверие»), Мирзоҳид Содиқов, Шамсиддин Эсонбоев, Қудратилла Рафиқов, Мирфозил Олимов.

E-mail: ishonch@dostlink.net; ishonch1@dostlink.net

ТЕЛЕФОНЛАР:
Котибият 56-52-78;
Хатлар бўлими 56-85-43;

Газета 1991 йил 21 мартдан чиқа бошлаган

Босишга топшириш вақти - 21.00
Топширилди - 22.30

Манзилимиз: 700165, Тошкент шаҳри, «Бухоро» кўчаси, 24-уй. Нашр кўрсаткичи: 133; 134

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 035-рақам билан рўйхатга олинган.

IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Офсет усулида босилди. Бичими А-2. Ҳажми 2 босма табоқ. Сотувда эркин нархда.

«Шарқ» нашриёт—матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй.

Тиражи: 14198 | Буюртма Г— 516 | 1 2 3 4 5